

ZNAČKA

priročnik za
določanje
ZNAČnic pri
KAtalogizaciji

Uredili:

Zlata Dimec
Irena Kavčič

Ljubljana
Narodna in univerzitetna knjižnica
2001

Zbirka Normativna kontrola
ZNAČKA
Priročnik za določanje značnic pri katalogizaciji

Uredili

Zlata Dimec
Irena Kavčič

Izdala in založila

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani

Oblikovanje in računalniški prelom

Dare Pajnhart

Natisnila

Tiskarna PLEŠKO, Ljubljana
500 izvodov

Ljubljana, 2001

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

025.32(035)

ZNAČKA : priročnik za določanje značnic pri katalogizaciji /
uredili Zlata Dimec, Irena Kavčič. – Ljubljana : Narodna in
univerzitetna knjižnica, 2001. – (Zbirka Normativna kontrola)

ISBN 961-6162-71-3

1. Dimec, Zlata
113100544

VSEBINA

Predgovor	5
1 UVOD	6
1.1 Knjižnični katalog in normativna kontrola	6
1.2 Normativni podatki in vpisi	6
1.3 Orodja za vzpostavitev in vzdrževanje normativne kontrole	6
1.3.1 Pravila za oblikovanje značnic	6
1.3.2 Pravila za oblikovanje normativnih vpisov	7
1.3.3 Oblika normativnih vpisov v normativni datoteki	7
1.3.4 Priročniki – pripomočki pri izbiri in oblikovanju značnic	7
1.3.5 Kratice	8
1.4 Značnice po GARE/SSNV	8
2 OSEBNE ZNAČNICE	
2.1 Definicije in priročniki	9
2.1.1 Definicije	9
2.1.2 Pravilniki in priročniki za oblikovanje osebnih značnic	10
2.1.3 Priporočilo katalogizatorju	10
2.2 Izbor imena za enotno osebno značnico	10
2.2.1 Splošno navodilo	10
2.2.2 Variantne oblike imena	12
2.3 Struktura in oblika osebne značnice	14
2.3.1 Polno ime osebe in elementi osebne značnice	14
2.3.2 Iztočnica je priimek	16
2.3.3 Vladarji, cerkveni dostojanstveniki, redovniki itn.	21
2.3.4 Staroveški in srednjeveški avtorji	22
2.3.5 Apelativ, začetnice, krajšave, kriptonim	23
2.4 Identifikacijske oznake	24
3 KORPORATIVNE ZNAČNICE	26
3.1 Definicije in priročniki	26
3.1.1 Definicije	26
3.1.2 Pravilniki in priročniki za oblikovanje korporativnih značnic	27
3.1.3 Priporočilo katalogizatorju	27
3.2 Izbor imena za enotno korporativno značnico	27
3.2.1 Splošno navodilo	27
3.2.2 Variantne oblike imena	29
3.3 Struktura in elementi korporativne značnice	31
3.4 Političnoteritorialne enote	31
3.4.1 Države	31
3.4.2 Sekundarne političnoteritorialne enote	32
3.4.3 Formalna značnica	33
3.5 Kvalifikatorji	33
3.5.1 Zemljepisno ime	33
3.5.2 Pojasnjevalni kvalifikatorji	35
3.6 Sestanki	35
3.6.1 Poimenovani sestanki	35
3.6.2 Sestanki brez imena	37
3.7 Podrejene korporacije	38
3.7.1 Navajanje podrejene korporacije	38
3.7.2 Ime podrejene korporacije kot podznačnica	38
3.7.3 Več nadrejenih korporacij	39
3.7.4 Korporacije, podrejene političnoteritorialnim enotam	40
3.8 Cerkvene ustanove	42
3.8.1 Katoliška cerkev	42

3.8.2	Nacionalne in regionalne cerkve in verske skupnosti	42
3.8.3	Lokalne enote cerkvenih ustanov	43
3.8.4	Podrejene enote cerkvenih ustanov	43
3.8.5	Koncili, sinode, ekumenska srečanja in cerkveni zbori	43
3.8.6	Verski redovi in združenja	44
3.8.7	Korporacije, podrejene verskim redovom in združenjem	44
4	ENOTNI NASLOV	45
DODATEK A	Transliteracijske tabele	47
DODATEK B	Kvalifikatorji	51
DODATEK C	Seznam organov političnoteritorialnih enot v Sloveniji	52
BELEŽKE		54

PREDGOVOR

Priročnik za določanje značnic pri katalogizaciji je nastal kot del projekta uvedbe normativne kontrole. Normativna kontrola je tesno povezana s pravili za določanje značnic. Ker v Sloveniji za to dejansko uporabljamo več pravilnikov (*Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga* Eve Verone, *Abece-dni imenski katalog* Pavleta Kalana), smo se odločili, da pripravimo dodaten priročnik, v katerem bodo na enem mestu zbrana navodila za uporabo različnih pravilnikov, pa tudi spremembe, ki so bile dogovorjene v okviru Komisije za katalogizacijo pri ZBDS. Priročnik torej praviloma ne nadomešča obstoječih pravilnikov, ampak je zasnovan kot pripomoček, ki usmerja na pravila iz različnih virov.

Pravilnik obsega pravila za izbor in oblikovanje enotnih značnic predvsem pri opisni katalogizaciji, tj. za osebne in korporativne značnice ter za enotne naslove. V skrajšani obliki so določila vključena tudi v *PREKAT: priročnik za enostavno uporabo katalogizacijskih pravil* (Ljubljana : NUK, 2001).

1 UVOD

1.1 Knjižnični katalog in normativna kontrola

V skladu s tradicionalno veljavno in s pariškimi načeli potrjeno bibliotekarsko doktrino mora biti knjižnični katalog organiziran tako, da omogoča učinkovito izpolnjevanje dveh temeljnih funkcij: iskalne in zbirne. Z iskalno zagotovimo, da v katalogu najdemo določeno enoto knjižničnega gradiva po znanem podatku (npr. imenu avtorja, stvarnem naslovu), zbirna funkcija pa uporabniku omogoča, da najde na enem mestu zbrane podatke o publikacijah določenega avtorja, z določenim naslovom ali na določeno temo.

Osnovni dostopni elementi za publikacije, popisane v knjižničnem katalogu, so:

- imena individualnih avtorjev;
- nazivi, imena korporacij;
- stvarni naslovi;
- besedne ali simbolne vsebinske oznake.

1.2 Normativni podatki in vpisi

Za izpolnitev navedenih funkcij kataloga je treba zagotoviti, da so dostopni elementi v katalogu enotno oblikovani in povezani z variantnimi oblikami. Postopke, ki so za to potrebni, imenujemo s skupnim izrazom **normativna kontrola**. Povezavo med dostopnimi elementi v katalogu omogočajo vpisi, ki sestavljajo **normativno datoteko**. Vpis v normativni datoteki obsega:

- veljavni dostopni element;
- napotila z variantnih na veljavne dostopne elemente;
- napotila na sorodne dostopne elemente;
- druge podatke (opombe, vire podatkov, identifikacijske oznake itd.).

Enotni dostopni element povezuje podatke v normativni datoteki z ustreznimi bibliografskimi vpisi.

Besedo ali besedno zvezo, ki jo uporabimo kot enotni dostopni element, imenujemo **enotna značnica**.

1.3 Orodja za vzpostavitev in vzdrževanje normativne kontrole

Normativno kontrolo v knjižničnem katalogu izvajamo s pomočjo **normativnih in napotilnih** vpisov v normativni datoteki. Za njeno vzpostavitev in vzdrževanje potrebujemo ustrezne standarde, pravilnike in priročnike.

1.3.1 Pravila za oblikovanje značnic

a) Splošni pravilniki

Ta pravila najdemo v ustreznih nacionalnih pravilnikih za katalogizacijo in odražajo potrebe in zakonitosti določenega okolja, praviloma v tesni povezavi z jezikom (jeziki), ki je (so) tam v uporabi. V Sloveniji smo uporabljali doslej v ta namen v smiselni kombinaciji ustrezna določila iz dveh priročnikov, ki temeljita na priporočilih pariških načel:

- E. Verona: Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Dio 1, Odrednice i redalice. Zagreb : HBD, 1986.
- P. Kalan: Abecedni imenski katalog. Nova izd. Ljubljana : DBS : NUK, 1967.

Splošnega priročnika za katalogizacijo s formalno mednarodno veljavo ni. Zaradi široke uporabe v svetu so pomembna še angloameriška pravila:

- Anglo-American cataloguing rules. 2nd ed., 1998 revision. Chicago : ALA, 1998.

b) Specializirani priročniki

V okviru IFLE so nastali priročniki, ki povzemajo pariška načela in ustaljeno prakso pri določanju enotnih značnic:

- Anonymous classics : a list of uniform headings for European literatures. London : IFLA, 1978.
- Form and structure of corporate headings. London : IFLA, 1980. (Slov. prevod: Oblika in struktura korporativnih značnic. Ljubljana : NUK, 1998).
- List of uniform headings for higher legislative and ministerial bodies in European countries. London : IFLA, 1979.
- List of uniform titles for liturgical works of the Latin rites of the Catholic Church. London : IFLA, 1975.
- Names of persons : national usages for entry in catalogues. 4th revised and enlarged ed. München : Saur, 1996.

1.3.2 Pravila za oblikovanje normativnih vpisov

Tudi ta pravila, ki naj omogočijo mednarodno izmenjavo normativnih podatkov, so oblikovala delovna telesa pri IFLE, in sicer ločeno za osebne značnice, korporativne značnice in enotne naslove ter za predmetne značnice:

- Guidelines for authority and reference entries (GARE). London : IFLA, 1984. (Slov. prevod: Smernice za normativne in napoltilne vpise. Ljubljana : NUK, 1998)
- Guidelines for authority records and references (GARR). 2nd ed. München : Saur, 2001
- Guidelines for subject authority and reference entries (GSARE). London : IFLA, 1993. (Slov. prevod: Smernice za predmetne normativne in napoltilne vpise. Ljubljana : NUK, 2000.)

1.3.3 Oblika normativnih vpisov v normativni datoteki

Za mednarodno izmenjavo normativnih podatkov so pri IFLE oblikovali računalniški format UNIMARC/A:

- UNIMARC/AUTHORITIES : universal format for authorities. London : IFLA, 1991. (Slov. prevod: UNIMARC/Normativni podatki : univerzalni format za normativne podatke. Maribor : IZUM, 1994.)
- UNIMARC manual. Authorities format. 2nd revised and enlarged ed. München : Saur, 2001

Format UNIMARC/A sprejemamo tudi kot izhodišče za oblikovanje normativne datoteke v slovenskem vzajemnem katalogu.

1.3.4 Priročniki – pripomočki pri oblikovanju značnic

Pri določanju enotne značnice katalogizator uporablja podatke v bibliografijah ali drugih splošnih priročnikih (enciklopedije, splošni leksikoni, biografski in biobibliografski leksikoni). Z njimi si pomaga tako pri oblikovanju nove ali spreminjanju obstoječe značnice, zato so v nadaljnjem besedilu navedeni pri ustreznem pravilu ali skupini pravil:

- Slovenska bibliografija. Ljubljana : NUK, 1947-
- Slovenski biografski leksikon. Ljubljana : Zadržna gospodarska banka : SAZU, 1925-1991
- Primorski slovenski biografski leksikon. Gorica : Goriška Mohorjeva družba, 1974-1994
- Enciklopedija Slovenije. Ljubljana : Mladinska knjiga, 1987-
- PIRS : poslovni imenik Republike Slovenije. Ljubljana : Slovenska knjiga, 1992-
- Yearbook of international organizations. München : Saur, 1948-
- Zakon o državni upravi, vladi in ministrstvih. Ljubljana : Uradni list Republike Slovenije, 1995
- Names of states. London : IFLA International Office for UBC, 1981

- Šematizem ljubljanske nadškofije v letu mednarodnega priznanja samostojne Slovenije. Ljubljana : Nadškofijski ordinariat, 1993
- Norme per il catalogo degli stampati. Città del Vaticano : Biblioteca apostolica Vaticana, 1930 (2a ed. 1939; 3a ed. 1949)

1.3.5 Kratice

AACR2R	Anglo-American cataloguing rules. 2 nd ed., 1998 revision
AIK67	Pavle Kalan: Abecedni imenski katalog. Nova izd.1967
ES	Enciklopedija Slovenije. 1987-
OSKZ	Oblika in struktura korporativnih značnic. 1998
SNNV	Smernice za normativne in napoltilne vpise. 1998
SPNNV	Smernice za predmetne normativne in napoltilne vpise. 2000
PSBL	Primorski slovenski biografski leksikon. 1974-1994
PPIAK	Eva Verona: Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Dio 1, Odrednice i redalice. 1986
SBL	Slovenski biografski leksikon. 1925-1991
ZBDS-AIK	Sklepi Komisije za katalogizacijo pri ZBDS
<u>podčrtano</u>	Podčrtano besedilo označuje uveljavljeno prakso.

1.4 Značnice po GARE/SNNV

Smernice za normativne in napoltilne vpise (SNNV) so nastale kot rezultat dela delovnih teles pri IFLI. Gre za enega od ciljev t.i. univerzalne bibliografske kontrole, in sicer za vzpostavitev veljavnih značnic za osebne in korporativne avtorje ter za enotne naslove anonimnih klasičnih del lastne države.

SNNV definira značnico kot: »začetni element vpisa, ki služi kot glavni element za uvrščanje, če so vpisi urejeni po abecedi«, s čimer je poudarjena predvsem njena uvrstitvena funkcija.

Podobno definicijo najdemo tudi v večini pravilnikov za katalogizacijo, ki se uporabljajo pri nas: Abecedni imenski katalog iz leta 1967 (AIK67) jo opredeli kot »eno ali več besed, po katerih so katalogni vpisi razvrščeni«, Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga Eve Verone (PPIAK) pa kot »besede, ki v abecednem katalogu določajo mesto kataložnega vpisa«.

V novejšem času se bolj poudarja pomen značnice kot iskalnega in manj kot uvrstitvenega elementa, npr. v angloameriških pravilih za katalogizacijo (AACR2R): značnica je »ime, beseda ali besedna zveza na začetku kataložnega vpisa, ki služi kot dostopni element«.

Glede na funkcijo normativnih in napoltilnih vpisov v katalogu ločimo tri osnovne vrste značnic:

- *normativna značnica (enotna značnica za normativni vpis);*
- *napotilna značnica (variantna značnica za napoltilni vpis);*
- *pojasnjevalna značnica (značnica v pojasnjevalnem vpisu).*

Glede na odnos do enotne značnice pa obstajajo:

- *vzporedna značnica (značnica v drugem jeziku)*
- *sorodna značnica (enotna značnica, ki je bibliografsko povezana z drugo enotno značnico)*
- *variantna značnica (značnica, ki se po obliki razlikuje od enotne značnice).*

Glede na vrsto značnic po izvoru definiramo tri vrste:

- *osebna značnica;*
- *korporativna značnica;*
- *stvarna značnica.*

2 OSEBNE ZNAČNICE

2.1 Definicije in priročniki

2.1.1 Definicije

Osebna značnica

Značnica, ki je sestavljena iz imena/delov imena fizične osebe in je skupni izraz za vse sestavne dele poimenovanja, s katerim določeno fizično osebo identificiramo.

Ostale definicije:

Akronim

Beseda, sestavljena iz začetnih črk ali zlogov ene ali več besed.

Apelativ

Obče ime, uporabljeno kot psevdonim.

Avtor

Fizična oseba, ki je odgovorna za intelektualno ali umetniško vsebino dela oz. publikacije ali je pri tem sodelovala. Izraz 'avtor' v pomenu individualnega avtorja je v tem priročniku uporabljen tudi za avtorice.

Dinastično ime

Skupno poimenovanje pripadnikov iste vladarske družine.

Enotna osebna značnica

Oblika osebne značnice, ki je po katalogizacijskih pravilih določena za normativno.

Identifikacijska oznaka

Izraz, ki ga v značnici dodamo imenu osebe in ki vsebuje podatke, potrebne za identifikacijo.

Ime individualnega avtorja

Avtorjevo ime in priimek; pred pojavom priimka v Evropi avtorjevo osebno ime.

Iztočnica

Začetni element, navadno prva beseda značnice.

Kriptonim

Psevdonim, ki nima oblike imena in je običajno zapisan z začetnicami ali drugimi znaki.

Osebno ime

Lastno (rojstno) ime človeka.

Priimek

Ime, ki velja za več članov neke družine ali rodbine (družinsko ime, rodbinsko ime).

Psevdonim

Nepravo, skrivno ime, ki ga uporablja avtor, da prikrije svoje pravo ime.

Normativne in napatilne osebne značnice oblikujemo po istih pravilih. Značnico sestavljajo iztočnica in podrejeni elementi. Iztočnica je uvrstitveni element

značnice. Za iztočnico uporabimo praviloma priimek avtorja; če priimka ni, pa uporabimo ustrezen drug element imena (gl. 2.3).

Podrejeni elementi osebne značnice so lahko deli imena in/ali dodatki k imenu. Osebna značnica lahko vsebuje več podrejenih elementov.

2.1.2 Priročniki in pripomočki za oblikovanje osebnih značnic

- E. Verona: Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Dio 1, Odrednice i redalice. Zagreb : HBD, 1986.
- P. Kalan: Abecedni imenski katalog. Nova izd. Ljubljana : DBS, NUK 1967.
- Anglo-American cataloguing rules. 2nd ed., 1998 revision. Chicago : ALA, 1998.
- Names of persons : national usages for entry in catalogues. 4th revised and enlarged ed. München : Saur, 1996
- Slovenska bibliografija. Ljubljana : NUK, 1947-
- Slovenski biografski leksikon. Ljubljana : Zadrúžna gospodarska banka : SAZU, 1925-1991
- Primorski slovenski biografski leksikon. Gorica : Goriška Mohorjeva družba, 1974-1994
- Enciklopedija Slovenije. Ljubljana : Mladinska knjiga, 1987-

2.1.3 Priporočilo katalogizatorju

Pri izboru in oblikovanju enotne osebne značnice naj katalogizator upošteva naslednje korake:¹

1. izbere ime, ki naj bo osnova za značnico (če se avtor pojavlja pod več imeni ali več oblikami istega imena);
2. določi tisti del imena, ki bo v značnici na prvem mestu (iztočnico);
3. izdelava napotilne vpise (kazalke in vodilke).

2.2 Izbor imena za enotno osebno značnico

2.2.1 Splošno navodilo

Za enotno značnico izberemo obliko imena, pod katero je avtor najbolj znan oz. jo največkrat uporablja pri izdajah svojih del v izvornem jeziku. To je lahko pravo ime, psevdonom, vzdevek, kriptonim, kratice itn. Predvsem pri starejših avtorjih zaradi različnih načinov pisave pri izbiri upoštevamo tudi obliko v ustreznih priročnikih (biografski leksikoni, enciklopedije itn.). Za oblike imena, ki niso bile izbrane za enotno značnico, izdelamo kazalke. Značnice za kazalke oblikujemo po istih načelih kot za osebne značnice (gl. 2.3).

**PPIAK 85/2
AACR2R 22.1**

V primeru tiskovnih napak uporabimo za enotno značnico pravilno obliko avtorjevega imena, za napačno obliko izdelamo kazalko:

Primeri:

Marjan Smerke

ne Marjan Smrke

(priimek je na publikaciji napačno napisan)

¹ M. Gorman: The concise AACR2. 1998 revision. Chicago : ALA, 1999

Značnico pišemo v latinici in po optrebi uporabimo tudi neslovenske črke (ć, đ, w, y, ü itn.) oz. upoštevamo tipografijo, ki jo uporablja avtor. Nelatinične pisave transliteriramo v latinico².

Ne velja
PPIAK 81/6
Delno velja
AIK67 15

Primeri:

Dali Đonlagić
(avtor pri pisavi svojega priimka uporablja črko Đ)

Melita Djurić
(avtorica pri pisavi svojega priimka uporablja 'Dj' namesto Đ)

Tomaž Weber
(neslovenska črka v priimku)

Ivan Cankar
(na publikaciji naveden v cirilici: Ivan Cankar)

2.2.1.1 Slovenski avtorji

Za slovenske avtorje velja, da je enotna značnica za določeno osebo lahko načeloma samo ena, tudi če avtor uporablja različna imena, npr. za različne vrste avtorstva in/ali različna področja ustvarjanja. Za variantne oblike izdelamo kazalke. Pri določanju enotne značnice uporabljamo podatke v nacionalni bibliografiji in drugih splošnih priročnikih (enciklopedije, biografski leksikoni itn.).

PPIAK 85/1;
86/1

Izjemoma dopuščamo več enotnih značnic za eno osebo le, če avtor ne dovoli, da za katalog (bibliografijo) uporabimo pravo ime. V takih primerih ne uporabljamo PPIAK, temveč AACR2R, torej oblikujemo enotno značnico iz imena, navedenega na publikaciji oz. v viru podatkov.

Ne velja
PPIAK 85/1;
96/4

Velja
AACR2R
22.2B2/2B3
ZBDS-AIK

Pri določanju enotne značnice upoštevamo prakso nacionalne bibliografije in kataloga NUK. Predvsem pri starejših avtorjih uporabljamo priročnike in druge vire po naslednjem prednostnem zaporedju:

- Slovenski biografski leksikon;
- Primorski slovenski biografski leksikon;
- Enciklopedija Slovenije;
- drugi viri.

Če se imena avtorja v zgornjih virih med sabo razlikujejo, določimo enotno značnico tako, da kar najbolj ustreza sedanji splošni rabi.

2.2.1.2 Tuji avtorji

Pri oblikovanju enotnih značnic za tuje avtorje upoštevamo podatke v ustreznih normativnih zbirkah in nacionalnih bibliografijah, uporabljamo pa tudi druge splošne priročnike (enciklopedije, biografske in bibliografske leksikone itn.). Za tuje avtorje, ki za različna področja ustvarjanja uporabljajo različna imena, lahko izdelamo enotno značnico za vsako ime.

AACR2R
22.2B2/2B3

Prioritetni vrstni red virov, ki jih upoštevamo pri določanju enotne značnice, je naslednji:

- nacionalna normativna podatkovna zbirka;
- nacionalna bibliografija³, ki primarno popisuje dela tega avtorja;

² Do sprejema odločitve o uvedbi standardov ISO ali druge za mednarodno rabo ustrezne rešitve uporabljamo transliteracijo po PPIAK.

³ V tiskani obliki, na CD-ROM-u ali v online podatkovni zbirki (zapis, ki ga je kreirala avtorjeva nacionalna bibliografska ustanova).

- c) drugi referenčni viri (biografski leksikoni, enciklopedije, podatkovne zbirke);
- č) dosedanja praksa NUK⁴;
- d) drugi viri.

2.2.2 Variantne oblike imena

2.2.2.1 Kratice in izpisano ime

Če avtor uporablja začetnice oz. krajšave imena in izpisano obliko imena, damo prednost izpisani obliki.

Primeri:

Stane Repše
ne S. Repše

2.2.2.2 Prevedeno ime

Če je ime avtorja na publikaciji napisano v prevedeni obliki, za enotno značnico izberemo njegovo (izvirno) ime, za prevedeno obliko imena pa izdelamo kazalko.

Primeri:

Ivan Cankar
ne Ivanas Cankaras

France Stele
ne François Stele

2.2.2.3 Pseudonim

a) En pseudonim

Če avtor pri objavah svojih del praviloma vedno uporablja isti pseudonim, tega izberemo za enotno značnico. V opombi navedemo pravo avtorjevo ime in izdelamo kazalko. Če avtor pravega imena ne želi razkriti ali ga ne moremo ugotoviti, za značnico uporabimo pseudonim in to povemo v opombi.

Primeri:

Matej Bor
(*pseudonim*)
ne Vladimir Pavšič
(*pravo ime*)

Risto Savin
(*pseudonim*)
ne Friderik Širca
(*pravo ime*)

b) Več psevdonimov

- Pseudonimi slovenskih avtorjev

Če slovenski avtor pri objavah svojih del uporablja pravo ime in enega ali več psevdonimov, za enotno značnico izberemo pravo ime. Če pravega imena ne

⁴ Ostane v veljavi do uvedbe modula normativne kontrole v slovenski vzajemni katalog.

uporablja, ampak samo več psevdonimov, izberemo najpogosteje rabljeni psevdonim. Če tega kriterija ne moremo uporabiti, upoštevamo določila naslednjega odstavka, ki velja za tuje avtorje.

Primeri:

France Bevk
(*pravo ime*)
ne Tone Čemažar
ne Jože Jeram
ne Ivan Lesjak
ne Pavle Sedmak
ne Franc Seljak
(*psevdonimi*)

Pavle Zidar
(*najpogosteje rabljeni psevdonim*)
ne Zdravko Slamnik
(*pravo ime*)
ne Timotej Noč
(*psevdonim*)

- Psevdonimi tujih avtorjev

Če tuji avtor uporablja za različna področja ustvarjanja različne psevdonime oz. pravo ime in enega ali več psevdonimov, upoštevamo ustrezno normativno zbirko ali nacionalno bibliografijo, kar pomeni, da lahko izdelamo več enotnih značnic.

**AACR2R
22.2B3**

Primeri:

Victoria Holt
Jean Plaidy
Philippa Carr
ne Eleanor Burford Hibbert

2.2.2.4 Spremembe imena

Če avtor med svojim ustvarjalnim delom spreminja priimek (npr. zaradi poroke) ali osebno ime, za enotno značnico določimo tisto obliko, ki se največkrat pojavlja. V primeru dvoma je to najnovejša oblika⁵. Za vse oblike, ki niso bile izbrane za enotno značnico, izdelamo kazalke.

PPIAK 93/2; 95

Primeri:

Jasna Kontler-Salamon
(*dvojni priimek ob drugi poroki*)
ne Jasna Kontler
(*dekliški priimek*)
ne Jasna Kontler-Venturini
(*dvojni priimek ob prvi poroki*)
ne Jasna Kontler
(*spet dekliški priimek po ločitvi*)

Brina Jež-Brezavšček
(*dvojni priimek ob poroki*)
ne Brina Jež
(*dekliški priimek*)

⁵ Ko se avtor prvič pojavi z novim priimkom, enotno značnico spremenimo le, če smo preverili razlog za spremembo. Sicer počakamo do naslednje objave, takrat je preverjanje obvezno in enotno značnico po potrebi spremenimo.

Tončka Kobilica
(*sedanji priimek*)
ne Tončka Krašček
(*prvotni priimek*)
ne Antonija Kobilica
(*uporaba drugačnega osebnega imena*)

Mira Mihelič
ne Mira Puc

Bojc Jermanj
ne Bojan Jerman

Anej Sam
(*sprememba imena in priimka*)
ne Spaso Čanković

Julian Schutting
(*sprememba imena*)
ne Jutta Schutting

2.2.2.5 Druge variantne oblike imena

Primeri:

Saša A. Glažar
(*najpogosteje rabljeno*)
ne Saša Glažar
ne Saša Aleksej Glažar
ne Saša Aleksij Glažar

Dolfe Rajtmajer
(*najpogosteje rabljeno*)
ne Adolf Rajtmajer
ne (*uradno ime, redko rabljeno*)

Alois Angerer
(*najpogosteje rabljeno*)
ne Alojz Angerer
(*redkeje rabljeno*)

Ana Zlata Dragaš
(*najpogosteje rabljeno*)
ne Zlata Dragaš
(*redkeje rabljeno*)

Danilo Fajgelj
(*sodobni pravopis*)
ne Danilo Feigel
(*starejša oblika*)

Jurij Flajšman
(*sodobni pravopis*)
ne Jurij Fleišman
(*starejša oblika*)

2.3 Struktura in oblika osebne značnice

2.3.1 Polno ime osebe in elementi osebne značnice

2.3.1.1 Elementi imena in osebne značnice

Pravo ali psevdonimno ime osebe lahko vsebuje naslednje elemente (po SNNV⁶):

- priimek (eden ali več)
- osebno ime (eno ali več)
- patronimik
- vzdevek
- apelativ, začetnice, kratice, akronim
- dinastično ime
- druge dodatke (plemiški naslovi, častni nazivi, pridevki, zaporedne številke itd.)

Primeri:

ime priimek

Drago Jančar

ime ime priimek

Marija Lucija Štupica

Lucijan Marija Škerjanc

ime dvojni priimek

Mirjam Milharčič-Hladnik

ime ime dvojni priimek

Ana Marija Muster Čenčur

ime priimek pridevek

Marcel Štefančič jr.

ime patronimik priimek

Lev Nikolaevič Tolstoj

ime priimek plemiško ime

Janez Bleiweis-Trsteniški

ime pridevek

Janez Svetokriški

ime priimek-vzdevek

Miroslav Slana-Miros

ime priimek-vzdevek (illegalno ime)

Lado Ambrožič-Novljan

Rudolf Hribernik-Svarun

psevdonim

Aleksandrov

Prežihov Voranc

apelativ

Gospa

Neznani avtor

Dr. Soleil

2.3.1.2 Oblikovanje značilnosti

Pri oblikovanju značilnosti lahko upoštevamo vse elemente polnega imena osebe, po potrebi lahko dodamo še identifikacijske oznake (letnico/datum rojstva/smrti, obdobje delovanja, poklic, področje delovanja itn.) – gl. 2.4.

⁶ Smernice za normativne in napolitne vpise. Ljubljana : NUK, 1998.

PPIAK 84

Avtorjevo ime zapišemo v enotni značnici v imenovalniku, ne glede na sklon, v katerem je navedeno na publikaciji. Če je ime sestavljeno iz dveh ali več delov, izberemo enega od njih za iztočnico (praviloma priimek). Ker pri tem obrnemo naravni vrstni red elementov v imenu, z vejico označimo konec inverzije. Če za iztočnico vzamemo prvi del imena, ostane vrstni red nespremenjen. Iztočnico na izpisih grafično poudarimo (npr. VELIKE ČRKE).

Primeri:

PREŽIHOV Voranc
 JANČAR, Drago
 STUPICA, Marija Lucija
 PLESNIČAR-Gec, Ljudmila

2.3.2 Iztočnica je priimek

PPIAK 88

2.3.2.1 Slovenski avtorji

a) Enodelni priimek

a1) Moška oblika

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>
Drago Jančar	JANČAR, Drago
Svetlana Makarovič	MAKAROVIČ, Svetlana

a2) Ženska oblika

Žensko obliko priimka ohranimo le pri značnicah za avtorice iz vzhodno- in zahodnoslovanske skupine, od južnoslovanskih pa za Makedonke in Bolgarke (gl. 2.3.2.2 a).

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Kristina Brenkova	BRENK, Kristina	BRENKOVA, Kristina
Zofka Kvedrova	KVEDER, Zofka	KVEDROVA, Zofka

Delno velja**PPIAK 92****ZBDS-AIK**

b) Večdelni priimek

b1) Dvojni priimek

Dvojni priimek je lahko sestavljen iz dveh priimkov, ki ju avtor lahko uporablja z *vezajem ali brez*. To upoštevamo tudi pri oblikovanju značnice. Če avtor pri rabi ni dosleden, damo prednost obliki z vezajem. Za iztočnico praviloma vzamemo prvi priimek.

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Mirjam Milharčič-Hladnik	MILHARČIČ-Hladnik, Mirjam	HLADNIK, Mirjam Milharčič-
Ljudmila Plesničar-Gec	PLESNIČAR-Gec, Ljudmila	GEC, Ljudmila Plesničar-
Mitja Hafner-Fink	HAFNER-Fink, Mitja	FINK, Mitja Hafner-

Avtor lahko uporablja oba priimka v različnem vrstnem redu ali pa samo prvi ali drugi priimek. V takem primeru za značnico določimo tisto obliko, s katero se avtor največkrat pojavlja. Če tega kriterija ne moremo uporabiti, določimo vrstni red priimkov nacionalna bibliografska ustanova.

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Anica Mikuš Kos	MIKUŠ Kos, Anica	KOS, Anica Mikuš
Anica Kos Mikuš		KOS Mikuš, Anica
Anica Kos		KOS, Anica

Dvojni priimek je lahko sestavljen tudi iz priimka in imena po kraju, od koder avtor prihaja.

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Josip Godina-Verdélški	GODINA-Verdélški, Josip	VERDÉLSKI, Josip Godina-

b2) Predpona in priimek

Priimek je sestavljen iz predpone in priimka. Predpona je lahko člen, predlog ali kombinacija člena in predloga, obravnavamo pa jo kot neločljivi del priimka.

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Blaž De Gleria	DE GLERIA, Blaž	GLERIA, Blaž De
Alenka Majcen Le Maréchal	MAJCEN Le Maréchal, Alenka	LE MARÉCHAL, Alenka Majcen
Rudolf Del Cott	DEL COTT, Rudolf	COTT, Rudolf Del

b3) Priimek in vzdevek

Če je priimek povezan z vzdevkom, tega v značilnico praviloma ne vključimo. Za vzdevek izdelamo kazalko.

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Miroslav Slana-Miros	SLANA, Miroslav	MIROS

Izjema: Če je vzdevek bolj znan kot pravo ime in ga avtor uporablja brez povezave z imenom in priimkom, ravnamo z njim kot s psevdonimom.

**PPIAK 97/1
AIK67 177**

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Jože Horvat Jaki	JAKI	Horvat, Jože

Če je vzdevek ilegalno ime, ga v značilnico ravno tako ne vključimo. Za ilegalno ime izdelamo kazalko.

**Ne velja
PPIAK 92/7**

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Rudolf Hribernik-Svarun	HRIBERNIK, Rudolf	SVARUN
Karel Destovnik-Kajuh	DESTOVNIK, Karel, 1922-1944 (letnici sta dodani zaradi soimenjaka)	KAJUH

2.3.2.2 Tuji avtorji

S tujimi priimki (enodelnimi ali večdelnimi) postopamo po običajih države, iz katere ta oseba izvira. Če to ni mogoče, upoštevamo običaje jezika, ki ga ta oseba uporablja. Za enotno značilnico izberemo obliko imena, ki jo najdemo v virih, naštetih v točki 2.2.1.2. Za vse oblike, ki niso bile izbrane za enotno značilnico, izdelamo kazalke⁷.

⁷ Pri oblikovanju značilnice za tuje avtorje si pomagamo s priročnikom: Names of persons : national usages for entry in catalogues. 4th revised and enlarged ed. München : Saur, 1996

Za avtorje nekaterih tujih držav in jezikov evropskega izvora so le za ilustracijo in ne kot celoten seznam navedeni pri nas najpogosteje uporabljeni člani PPIAK. Najprej je navedena država, iz katere izhajajo poimenovanja, nato imena v naravnem vrstnem redu, sledi značnica in kazalka, če je le-ta potrebna.

PPIAK 88

a) Enodelni priimek

<i>država</i>	<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>
Češka	Božena Němcová	NĚMCOVÁ, Božena
Francija	Françoise Sagan	SAGAN, Françoise
Italija	Umberto Eco	ECO, Umberto
Nemčija	Georg Friedrich Händel	HÄNDEL, Georg Friedrich
Velika Britanija	Robert Burns	BURNS, Robert

b) Večdelni priimek

PPIAK 90

b1) Predpona in priimek

Priimek je sestavljen iz predpone in priimka. Predpono predstavljajo člani, predlogi ali kombinacije predloga in člena. PPIAK pri večini primerov ne predvideva kazalk, vendar so potrebne oz. smiselne.

Primeri:

BELGIJA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Antoine De La Faille	DE LA FAILLE, Antoine	LA FAILLE, Antoine de
Louis Van den Eede	VAN DEN EEDE, Louis	DEN EEDE, Louis Van

BRAZILIJA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Isa Maria dos Santos	SANTOS, Isa Maria dos	DOS SANTOS, Isa Maria
Estevão de Santo Angelo	SANTO ANGELO, Estevão de	DE SANTO ANGELO, Estevão

ČEŠKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Jiří z Lobkovicz	LOBKOWICZ, Jiří z	Z LOBKOWICZ, Jiří

DANSKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Vilhelm La Cour Ernest von der Recke	LA COUR, Vilhelm RECKE, Ernest von der	COUR, Vilhelm La DER RECKE, Ernest von VON DER RECKE, Ernest

FRANCIJA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Henri La Fontaine Alfred de Vigny Jean de La Bruyère	LA FONTAINE, Henri VIGNY, Alfred de LA BRUYÈRE, Jean de	FONTAINE, Henri La DE VIGNY, Alfred DE LA BRUYÈRE, Jean

IRSKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Tomás De Róiste	DE RÓISTE, Tomás	RÓISTE, Tomás De

ITALIJA in italijanski del Švice

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Andrea Della Corte	DELLA CORTE, Andrea	CORTE, Andrea Della
Francesca Von Metz	VON METZ, Francesca	METZ, Francesca Von

JUŽNA AFRIKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Michiel Hendrik De Kock	DE KOCK, Michiel Hendrik	KOCK, Michiel Hendrik De
Louis Petrus Van Wyk	VAN WYK, Louis Petrus	WYK, Louis Petrus Van

NEMČIJA, AVSTRIJA in nemška dela Švice in Luksemburga

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Ernst Aus'm Weerth	AUS'M WEERTH, Ernst	WEERTH, Ernst Aus'm
Paul Am Ende	AM ENDE, Paul	ENDE, Paul Am
Ludwig van Beethoven	BEETHOVEN, Ludwig van	VAN BEETHOVEN, Ludwig
Gertrud von Le Fort	LE FORT, Gertrud von	VON LE FORT, Gertrud

NIZOZEMSKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Geerard ter Brugge	BRUGGE, Geerard ter	TER BRUGGE, Geerard
Vincent van Gogh	GOGH, Vincent van	VAN GOGH, Vincent
Bert van 't Hoff	HOFF, Bert van 't	VAN 'T HOFF, Bert
Carel Johan Ver Huell	VER HUELL, Carel Johan	HUELL, Carel Johan Ver

NORVEŠKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Per De Besche	DE BESCHE, Per	BESCHE, Per De
Arvid L'Orange	L'ORANGE, Arvid	ORANGE, Arvid L'
Ole von der Lippe	LIPPE, Ole von der	DER LIPPE, Ole von VON DER LIPPE, Ole

PORTUGALSKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Martinho Augusto da Fonseca	FONSECA, Martinho Augusto da	DA FONSECA, Martinho Augusto
João dos Santos	SANTOS, João dos	DOS SANTOS, João

ROMUNIJA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Vasile A Mariei	A MARIEI, Vasile	MARIEI, Vasile A
Emil de Pușcariu	PUȘCARIU, Emil de	DE PUȘCARIU, Emil

ŠPANIJA in druge špansko govoreče države

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
José La Huerta	LA HUERTA, José	HUERTA, José La
Marín Las Heras	LAS HERAS, Marín	Heras, Marín Las
Vincente de la Fuente	FUENTE, Vincente de la	LA FUENTE, Vincente de DE LA FUENTE, Vincente
Juan de las Heras	HERAS, Juan de las	LAS HERAS, Juan de DE LAS HERAS, Juan
Antonio del Río	RÍO, Antonio del	DEL RÍO, Antonio
Agustín de La-Rosa Toro	LA-ROSA Toro, Agustín de	ROSA Toro, Agustín de La- TORO, Agustín de La- Rosa

ŠVEDSKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Gustaf af Geijerstam	GEIJERSTAM, Gustaf	AF GEIJERSTAM, Gustaf
Georg von Rosen	ROSEN, Georg von	VON ROSEN, Georg
Magnus Gabriel De La Gardie	DE LA GARDIE, Magnus Gabriel	LA GARDIE, Magnus Gabriel De
Gustaf De Laval	DE LAVAL, Gustaf	LAVAL, Gustaf De

ŠVICA, retoromanski del

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Luca a Marca	MARCA, Luca a	A MARCA, Luca
Gion a Porta	PORTA, Gion a	A PORTA, Gion

**VELIKA BRITANIJA, ZDA, Avstralija, Nova Zelandija, Irska, Kanada
(angl. del)**

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Paul De Kruif	DE KRUIF, Paul	KRUIF, Paul De
John Dos Passos	DOS PASSOS, John	PASSOS, John Dos
Robert Van Bergen	VAN BERGEN, Robert	BERGEN, Robert Van
Jack McDevitt	MCDEVITT, Jack	
Angus MacDonald	MACDONALD, Angus	
Alexander Mac Donald	MAC DONALD, Alexander	

Ne velja
PPIAK 91
ZBDS-AIK

b2) Priimki s stalnimi predponami

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Gilbert Abbot	A'BECKETT, Gilbert	BECKETT, Gilbert
A'Beckett	Abbot	Abbot A'
Edward Fitz Gerald	FITZ GERALD, Edward	GERALD, Edward Fitz
Kočo Adži Mitreski	ADŽI MITRESKI, Kočo	MITRESKI, Kočo Adži
Dimo Hadži Dimov	HADŽI DIMOV, Dimo	DIMOV, Dimo Hadži
Lazar Pop-Trajkov	POP-TRAJKOV, Lazar	TRAJKOV, Lazar Pop-

PPIAK 92

b3) Dvojni priimek

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Osório Duque-Estrada	DUQUE-Estrada, Osório	ESTRADA, Osório Duque-

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Louis Joseph Gay-Lussac	GAY-Lussac, Louis Joseph	LUSSAC, Louis Joseph Gay-
Wilhelm Meyer-Luebke	MEYER-Luebke, Wilhelm	LUEBKE, Wilhelm Meyer-
Robert Storm Petersen	STORM Petersen, Robert	PETERSEN, Robert Storm
Karl Siegmund Barach-Rappaport	BARACH-Rappaport, Karl Siegmund	RAPPAPORT, Karl Siegmond Barach-
Justus von Schmidt- Phiseldeck	SCHMIDT-Phiseldeck, Justus von	PHISELDECK, Justus von Schmidt-
Gerold Meyer von Kronau	MEYER von Kronau, Gerold	KRONAU, Gerold Meyer von
Antonio López y Villanueva	LÓPEZ y Villanueva, Antonio	VILLANUEVA, Antonio López y
Willem Storm van Leeuwen	STORM van Leeuwen, Willem	LEEUVEN, Willem Storm van
Ranuccio Bianchi Bandinelli	BIANCHI Bandinelli, Ranuccio	BANDINELLI, Ranuccio Bianchi

b4) Dvojni ženski priimki

PPIAK 93/2 a, c

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Harriet Beecher Stowe	STOWE, Harriet Beecher	BEECHER Stowe, Harriet
Milada Lesná-Krausová	LESNÁ-Krausová, Milada	KRAUSOVÁ, Milada Lesná-
Charlotte Birch-Pfeiffer	BIRCH-Pfeiffer, Charlotte	PFEIFFER, Charlotte Birch-

b5) Patronimik

PPIAK 100

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značilnica</i>
Nikola Jonkov Vapcarov	VAPCAROV, Nikola Jonkov
Lev Nikolaevič Tolstoj	TOLSTOJ, Lev Nikolaevič
Henry Wadsworth Longfellow	LONGFELLOW, Henry Wadsworth

b6) Imena neevropskega izvora

PPIAK 111-129

Pri imenih neevropskega izvora se najpogosteje ravnamo po členih PPIAK in *Names of persons : national usages for entry in catalogues. 4th revised and enlarged ed. München : Saur, 1996*. V priročniku je navedena tudi dodatna literatura.

2.3.3 Vladarji, cerkveni dostojanstveniki, redovniki itn.

PPIAK 130-133

a) Vladarji

Značilnica je osebno ime vladarja v izvorni obliki, ki mu dodamo poimenovanje (zemljepisno oznako in vladarski naslov) v slovenščini, po potrebi dodamo tudi zaporedno številko (rimsko).

PPIAK 130

Primeri:

<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
ELISABETH II, britanska kraljica	ELIZABETA II, britanska kraljica
FRIEDRICH II, pruski kralj	FRIEDRICH der Große, pruski kralj
	FRIDERIK Veliki, pruski kralj
	FRIDERIK II, pruski kralj

PPIAK 131

Ne upoštevamo:
PPIAK 81/7 –
prepis latinščine

b) Papeži

Latinskemu imenu dodamo zaporedno številko (rimsko) in izraz *papež*:

Primeri:

<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
JOANNES Paulus II, papež	JANEZ Pavel II, papež
PIUS II, papež	PIJ II, papež

PPIAK 132

c) Redovniki

Veljajo enaka pravila kot pri ostalih avtorjih starega, srednjega ali novega veka, le da v značnici namesto osebnega imena uporabimo redovno ime. Za pravo ime izdelamo kazalko.

Primeri:

<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
ILC, Vendelina	ILC, Marija
ŠKRABEC, Stanislav	ŠKRABEC, Anton
JANEZ Svetokriški	LIONELLI, Tobija

PPIAK 133
ZBDS-AIK

d) Svetniki

Značnice za svetnike oblikujemo po PPIAK 133, razen pri obliki in uporabi identifikacijske oznake⁸. Vsem svetnikom dodajamo identifikacijsko oznako v slovenščini (*svetnik, svetnica*).

Primeri:

<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
THOMAS Aquinas, svetnik	TOMAŽ Akvinski, svetnik
CYPRIANUS, Thascius Caecilius, svetnik	Ciprian, Cecilij, svetnik
STEIN, Edith, svetnica	

2.3.4 Staroveški in srednjeveški avtorji

Pri določanju značnic za staroveške in srednjeveške avtorje lahko uporabljamo naslednje priročnike:

- W. Engelmann: Bibliotheca scriptorum classicorum. Abt. 1-2. Leipzig 1880-1882
- Paulys Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft. Neue Bearbeitung. Stuttgart 1894
- K. Krumbacher: Geschichte der byzantinischen Literatur von Justinian bis zum Ende des Oströmischen Reiches (527-1453). München 1891. 2. Aufl. Bd. 1-2. New York 1958

Opozorilo: Pri uporabi teh priročnikov moramo paziti na to, da se v njih uporabljena transliteracija razlikuje od tiste, ki jo zahteva PPIAK.

Pri določanju značnic za srednjeveške avtorje s področij nekdanje jugoslovanske skupnosti si pomagamo z naslednjima priročnikoma:

- Enciklopedija Jugoslavije. Sv. 1-8. Zagreb : Leksikografski zavod, 1955-1971. 2. izd. Sv. 1-6. 1980-1990
- Slovenski biografski leksikon. Ljubljana : Zadržna gospodarska banka : SAZU, 1925-1991

⁸ Po sklepu Komisije za katalogizacijo pri ZBDS 27. 10. 1999

2.3.4.1 Stari vek PPIAK 102-104a) Starogrški avtorji PPIAK 103

Iztočnica je večinoma osebno ime v polatinjeni obliki. Za obliko, navedeno na publikaciji, izdelamo kazalko.

Primeri:

<i>na publikaciji</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Homer	HOMERUS	HOMER
Platon	PLATO	PLATON

Pri večdelnih imenih za iztočnico izberemo najbolj znani del imena. To je lahko osebno ime ali pa družinsko ime v funkciji priimka.

b) Starorimski avtorji PPIAK 104

Ime je lahko sestavljeno iz več delov (praenomen – osebno ime, nomen – plemensko ime, cognomen – družinsko ime, agnomen – vzdevek). Za iztočnico izberemo najbolj znani del celotnega imena.

Primeri:

<i>na publikaciji/naravni vrstni red</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Vergil/ Publius Vergilius Maro	VERGILIUS Maro, Publius	VERGIL
Cicero/Marcus Tullius Cicero	CICERO, Marcus Tullius	CICERO

2.3.4.2 Srednji vek PPIAK 105-110

a) Iztočnica je osebno ime

Primeri:

<i>na publikaciji/nar. vrstni red</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Walther von der Vogelweide	WALTHER von der Vogelweide	VOGELWEIDE, Walther von der
Leonardo da Vinci	LEONARDO da Vinci	LEONARDO VINCI, Leonardo da
Chrétien de Troyes	CHRÉTIEN de Troyes	TROYES, Chrétien de
Michelangelo Buonarroti	MICHELANGELO Buonarroti	MICHELANGELO BUONARROTI, Michelangelo

b) Iztočnica je priimek

Primeri:

<i>na publikaciji</i>	<i>enotna značilnica</i>	<i>kazalka</i>
Dante	ALIGHIERI, Dante	DANTE
Dante Alighieri		DANTE Alighieri

2.3.5 Apelativ, začetnice, krajšave, kriptonim

Če avtor pri objavah svojih del dosledno uporablja apelativ, kriptonim, kratice ali krajšave imena, jih lahko določimo za enotno značilnico. Če pa avtor uporablja tudi razrešeno ime, mu damo prednost.

Primeri:

<i>apelativ</i>	<i>pravo ime</i>	<i>enotna značilnica</i>
Gospa	Breda Smolnikar	GOSPA

(Avtorica je sprva objavljala pod apelativom, ki je bil takrat izbran za enotno značilnico. Ker ni želela razkriti svoje identitete, tudi nismo

Ne velja PPIAK, čl. 5/5 in 98

Velja AACR2R čl. 22.1 oz. AIK67, čl. 183, 2. stavek – za apelative

izdelali kazalke. Kasneje je začela uporabljati svoje pravo ime – gl. Spremembe imena v točki 2.2.2.4).

<i>kratice</i>	<i>pravo ime</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
j.š.a. jša	Jelka Šutej-Adamič	ŠUTEJ-Adamič, Jelka	ADAMIČ, Jelka Šutej- j.š.a. jša
<i>kratice</i>	<i>pravo ime</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
B-r	Karel Bačer	BAČER, Karel	B-r
<i>kratice</i>	<i>pravo ime</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
B. R.	Bruno Ravnikar	RAVNIKAR, Bruno	B. R.
<i>kratice</i>	<i>pravo ime</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Balo	Lojze Bajc	BAJC, Lojze	BALO
<i>kratice</i>	<i>pravo ime</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
-ar-	Dragan Flisar	FLISAR, Dragan	-ar-
<i>kratice</i>	<i>pravo ime</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
ar	Alojz Rebula	REBULA, Alojz	ar
<i>kratice</i>	<i>pravo ime</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
ar. -ar	Zlatka Strgar	STRGAR, Zlatka	ar. -ar
<i>kratice</i>	<i>pravo ime</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
aran	Bogdan Kolar	KOLAR, Bogdan	aran

2.4 Identifikacijske oznake

PPIAK 101

Za identifikacijske oznake štejemo:

- letnico rojstva/smrti;
- oznako st./ml. (npr. za očeta in sina, mater in hčer) ali rimsko številko;
- izraz za naziv, poklic ali izobrazbo (v slovenščini).

Ne velja PPIAK 101 ZBDS-AIK

Identifikacijske oznake po potrebi dodajamo značnici po zgornjem vrstnem redu in jih od prejšnjih elementov značnice ločimo z vejico.

- a) Če ima več avtorjev enako ime in priimek, v značnici potrebujemo identifikacijsko oznako kot dodatek, po katerem jih razlikujemo.

Primeri:

TOMŠIČ, Marjan, 1930-
TOMŠIČ, Marjan, 1939-
KOROŠEC, Ladko, 1920-1995
KOROŠEC, Ladko, 1946-

- b) Če avtor sam redno uporablja določeno identifikacijsko oznako (npr. ml./st., rimsko številko), je ta del značnice.

Primeri:

CERAR, Miro, ml.
ŠTEFANČIČ, Marcel, jr.
DUMAS, Alexandre, fils

- c) Če se osebna imena dveh ali več avtorjev sicer razlikujejo, vendar so si izredno podobna, lahko izjemoma dodamo še identifikacijsko oznako.

*Primeri:**enotna značnica*

MILČINSKI, Fran, 1867-1932

MILČINSKI, Frane, 1914-1988

ŠVAJNCER, Janez, 1920-

ŠVAJNCER Janez J., 1946-

kazalka

JEŽEK

3. KORPORATIVNE ZNAČNICE

3.1 Definicije in priročniki

3.1.1 Definicije

Posamezni izrazi so definirani v pomenu, ki ga imajo v okviru priročnika *Oblika in struktura korporativnih značnic (Ljubljana : NUK, 1998)*, v nadaljevanju OSKZ.

Enotna korporativna značnica

Normativna oblika korporativne značnice, ki jo je oblikovala in določila odgovorna katalogizacijska ustanova. Uporabljamo jo, kadarkoli se določena korporacija kot značnica pojavlja v bibliografskem zapisu in je vedno zapisana v enaki obliki.

Institucija (političnoteritorialne enote)

Korporacija, ki jo ustanovi ali nadzoruje političnoteritorialna enota in ki na določenem območju opravlja izobraževalne, znanstvene, tehnične, kulturne, zdravstvene, verske, socialne, finančne ali gospodarske dejavnosti. To so šole, univerze, knjižnice, gledališča, muzeji, bolnišnice, cerkve in banke itn., ki so upravljane na takšen način.

Korporacija

Katerakoli organizacija ali skupina ljudi in/ali organizacij, ki ima svoje ime. Oznaka vključuje poimenovane občasne prireditve, kot so srečanja, sestanki, kongresi, odprave, razstave, festivali, sejmi itn. Korporacija je lahko samostojna ali podrejena drugi korporaciji.

Kvalifikator

Izraz, ki ga v značnici dodamo imenu korporacije in ki vsebuje podatke, potrebne za pojasnjevanje in/ali razlikovanje. To so zemljepisna imena, letnice/datumi, številke, podatki o vrsti korporacije ali kakšna druga beseda ali besedna zveza.

Organ (političnoteritorialne enote)

Korporacija, ki jo ustanovi ali upravlja političnoteritorialna enota in ki na določenem območju opravlja zakonodajno, sodno, upravno, informacijsko, vojaško ali diplomatsko dejavnost. To so parlamenti, ministrstva, sodišča, informativni uradi, enote oboroženih sil in diplomatska predstavništva.

Podrejena korporacija

Korporacija, ki jo ustanovi, upravlja ali nadzoruje druga korporacija.

Podznačnica

Del korporativne značnice, v katerem je navedena podrejena korporacija. Od nadrejene korporacije je ločena s piko in presledkom.

Političnoteritorialna enota

Korporacija, ki na določenem območju dejansko ali formalno opravlja uradne funkcije (v polnem ali delnem obsegu). To so med drugim države, članice skupnosti držav in zvezne enote ter njihove regionalne in lokalne upravne enote.

Sestanek

Generični izraz za priložnostno skupino; z izrazom označujemo kongrese, simpozije, srečanja, diplomatske sestanke, festivale, sejme, razstave, odprave itn.

3.1.2 Pravilniki in priložniki za oblikovanje značnic

- E. Verona: Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Dio 1, Odrednice i redalice. Zagreb : HBD, 1986
- P. Kalan: Abecedni imenski katalog. Nova izd. Ljubljana : DBS : NUK, 1967
- Anglo-American cataloguing rules. 2nd ed., 1998 revision. Chicago : ALA, 1998
- Form and structure of corporate headings. London : IFLA, 1980 (Slov. prevod: Oblika in struktura korporativnih značnic. Ljubljana : NUK, 1998)
- Slovenska bibliografija. Ljubljana : NUK, 1947-
- Enciklopedija Slovenije. Ljubljana : Mladinska knjiga, 1987-
- PIRS : poslovni imenik Republike Slovenije. Ljubljana : Slovenska knjiga, 1992-
- Korporativne značnice politično teritorialnih enot : spremembe in dopolnitve. – V: Oblika in struktura korporativnih značnic. Ljubljana : NUK, 1998
- List of uniform headings for higher legislative and ministerial bodies in European countries. London : IFLA, 1979
- Yearbook of international organizations. München : Saur, 1948-
- Zakon o državni upravi, vladi in ministrstvih. Ljubljana : Uradni list Republike Slovenije, 1995
- Names of states. London : IFLA International Office for UBC, 1981
- Šematizem ljubljanske nadškofije v letu mednarodnega priznanja samostojne Slovenije. Ljubljana : Nadškofijski ordinariat 1993

3.1.3 Priporočilo katalogizatorju

Pri izboru in oblikovanju enotne korporativne značnice naj katalogizator upošteva naslednje korake⁹:

1. izbere ime, ki naj bo osnova za značnico, gl. 3.2;
2. presodi, če je treba imenu dodati kvalifikatorje za razlikovanje od drugih imen;
3. če je korporacija sestanek, kongres, srečanje, razstava, sejem, festival ipd., oblikuje značnico z dodatki in opustitvami;
4. če je neka korporacija del druge korporacije ali organ političnoteritorialne enote, presodi, ali jo obravnavamo samostojno ali podrejeno;
5. izdelava napotilne vpise (kazalke in vodilke).

3.2 Izbor imena za enotno korporativno značnico

3.2.1 Splošno navodilo

Korporacija je katerakoli organizacija ali skupina ljudi in/ali organizacij, ki jo identificira določeno ime. To so: korporacije, političnoteritorialne enote, institucije in organi teh enot, poimenovani sestanki in druge prireditve ter cerkvene ustanove. Korporacije so npr.: gospodarske družbe, trgovska podjetja, vlade (lokalne in državne), vladne ustanove (lokalne in državne), cerkve in redovi, združenja (klubi, društva), ustanove (muzeji, knjižnice), mednarodne ustanove, poimenovani sestanki, konference, posvetovanja, razstave, odprave, festivali, sejmi, izvajalske skupine itn.

Za enotno korporativno značnico, ki mora biti v vseh bibliografskih zapisih navedena v enaki obliki, izberemo obliko imena, pod katero je korporacija

PPIAK 134;
135/1
OSKZ 0.2,
5.1a

⁹ M. Gorman: The concise AACR2. 1998 revision. Chicago : ALA, 1999

najbolj znana oz. jo največkrat uporablja na publikacijah/ enotah v izvirnem jeziku. Ime korporacije zapišemo v enotni značnici v imenovalniku, ne glede na sklon, v katerem je navedeno na izbranem viru podatkov. Iztočnica je ponavadi prva beseda korporativne značnice (izjema so določni in nedoločni členi pri nekaterih jezikih), z njo določimo mesto bibliografskega zapisa v katalogu in jo grafično poudarimo (npr. VELIKE ČRKE).

Primeri:

DEUTSCHER Verein für Orientforschung
V viru podatkov: Bericht des Deutschen Vereins für Orientforschung
DOLENJSKI muzej
V viru podatkov: Iz depojev Dolenjskega muzeja

OSKZ 5

Upoštevamo obliko in zaporedje, v kakršnem se pojavlja v izbranem viru podatkov.

Primeri:

ARNOLDO Mondadori editore
ne MONDADORI editore
ZALOŽBA Mladinska knjiga
ne MLADINSKA knjiga

z naslednjimi *izjemami:*

PPIAK 145/1, 2
OSKZ 5b

a) Člen na začetku izpustimo, razen kadar ga zahtevajo slovnicična pravila.

Primeri:

BRITISH Library
ne The BRITISH Library

toda

Der BAYERISCHE Rundfunk
ne BAYERISCHER Rundfunk

PPIAK 145/6, 7
OSKZ 5c

b) Izraze, ki opredeljujejo pravni status korporacije, izpustimo (npr. d.o.o., d.d., s.p., Ltd., GmbH itn.), kadar stojijo na začetku ali na koncu imena, razen kadar so integralni del imena in brez njih ne bi bilo jasno, da gre za korporacijo.

Primeri:

ENTE Fiuggi
ne ENTE Fiuggi s.p.a.
VEREIN Deutscher Bibliothekare
ne VEREIN Deutscher Bibliothekare e. V.
Det ØSTASIATISKE Kompagni
ne A/S Det Østasiatiske Kompagni
ISKRA servis
ne ISKRA servis d.o.o.

toda

PETER Davies Limited
PISKAR d.o.o.

Velja
PPIAK 148

c) Številko, ki je del korporativnega imena, v enotni korporativni značnici izpišemo v jeziku značnice, ne glede na obliko v izvirnem imenu.

Primeri:

PETNAJSTI september (Anhovo)
Ime: 15. september
PRVA gimnazija (Celje)
Ime: I. gimnazija
GRUPA šeststo šestinsedemdeset
Ime: Grupa 676

- č) Kadar je na začetku korporativnega imena ime lastnika ali bivšega lastnika, ga zapišemo v izvirni obliki in ne po pravilih za osebno značnico, kot to priporoča PPIAK. *Ne velja*
PPIAK 146/7
Velja OSKZ 4

Primeri:

MIRKO Breyer antikvariat (Zagreb)
ne BREYER, Mirko, antikvariat (Zagreb)
 WALT Disney Productions (Los Angeles, California)
ne DISNEY, Walt, Productions (Los Angeles, California)

3.2.2 Variantne oblike imena

3.2.2.1 Jezik

- Ime korporacije zapišemo v jeziku, ki ga običajno uporablja sama. Kadar je ime korporacije na publikacijah ali enotah navedeno v prevedeni obliki, značnico zapišemo v izvirnem jeziku. Za prevedene ime izdelamo kazalko. **PPIAK 149/1, 2**
OSKZ 3.1

Primeri:

GALLERIA degli Uffizi
ne UFFIZI Gallery
ne GALEREA Uffizi
 NARODNA in univerzitetna knjižnica
ne NATIONAL and University Library

Nelatinične pisave transliteriramo v latinico.¹⁰

PPIAK 135/3

- b) Kadar uradno ime mednarodnih korporacij obstaja v več jezikih, za enotno značnico izberemo ime v enem izmed njih v naslednjem vrstnem redu: angleščina, francoščina, ruščina in nemščina. **PPIAK**
153/1(19/2)
OSKZ 3.2

Primeri:

UNITED Nations
ne NATIONS Unies
ne NACIONES Unidas

- c) Pri korporacijah iz držav, kjer je uradnih jezikov več, značnico zapišemo v jeziku, ki ga korporacija največkrat uporablja. Če tega ne moremo ugotoviti, upoštevamo vrstni red iz točke b). **PPIAK 152/3**

Primeri:

SCHWEIZERISCHE Landesbibliothek (Bern)
ne BIBLIOTHÈQUE nationale suisse (Bern)
ne BIBLIOTECA nazionale svizzera (Bern)

- č) Za slovenske korporacije, ki delujejo v Italiji, Avstriji ali na Madžarskem, izberemo značnico v slovenščini. Za korporacije italijanske ali madžarske manjšine v Sloveniji lahko izberemo značnico v italijanščini/madžarščini. V obeh primerih izdelamo kazalko, po priporočilih *Smernic za normativne in napotilne vpise (Ljubljana : NUK, 1998)* pa lahko celo izdelamo dva medsebojno povezana normativna zapisa, ki sta enakovredna na teh območjih, kjer se uporablja več uradnih jezikov.

¹⁰ Do sprejema odločitve o uvedbi standardov ISO ali druge za mednarodno rabo ustrezne rešitve uporabljamo transliteracijo po PPIAK.

Primeri:

SLOVENSKI raziskovalni inštitut (Trst)
ISTITUTO sloveno di ricerche (Trieste)

MAGYAR nemzetiségi művelődési intézet (Lendva)
ZAVOD za kulturo madžarske narodnosti (Lendava)

3.2.2.2 Druge variantne oblike imena

PPIAK 135/2;
136/1; 144/2
OSKZ 4.1

- a) Kadar korporacije uporabljajo variantne oblike imena ali kadar nismo prepričani, da je na publikacijah res najpogosteje uporabljana oblika, izberemo ime, ki ga najdemo v uveljavljenem referenčnem viru. Za tiste oblike imena, ki niso bile izbrane za enotno značnico, izdelamo kazalke.

Primeri:

STANFORD University
ne LELAND Stanford University
GRADIS
ne GRADBENO podjetje Gradis

PPIAK 143/1
OSKZ 4.2

- b) Kadar je med variantnimi imeni okrajšava ali kratica, uporabimo ime v polni obliki, razen kadar je kratica ali okrajšava pogosteje uporabljana in bolj znana.

Primeri:

CONFÉDERATION général du travail
ne C.G.T.
VEREIN Deutscher Ingenieure
ne VDI
SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti
ne SAZU
NARODNA in univerzitetna knjižnica
ne NUK

toda

UNESCO
ne UNITED Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization
IMPEX
ne IMPORT Export

Do 1991 velja
PPIAK 145/8
Po 1991 ne velja
PPIAK 145/8
ZBDS-AIK

- c) Pri imenih organov ali institucij v Sloveniji po letu 1991 izraz »republika« upoštevamo, kadar je naveden. Kratici »R« in »RS« izpišemo v polni obliki. Za izraze, ki so veljali v družbeni ureditvi Jugoslavije v obdobju 1942-1991, kot so npr. FLR, FNR, SFR, LR, NR, SR itn. v skrajšani ali izpisani obliki, upoštevamo PPIAK 145/8.

Primeri:

ARHIV Republike Slovenije
ZAVOD Republike Slovenije za šolstvo
URBANISTIČNI inštitut Republike Slovenije
ANDRAGOŠKI center Republike Slovenije

primerjaj z imeni drugih korporacij:

TELEKOM Slovenije
ZDRUŽENJE bank Slovenije
GEODETSKI zavod Slovenije
STATISTIČNO društvo Slovenije
ANDRAGOŠKO društvo Slovenije
ZVEZA zgodovinskih društev Slovenije

- č) Kadar korporacija spremeni svoje ime, ne glede na to, ali gre tudi za hkratne organizacijske in ustanovne spremembe, uporabimo za značnico novo ime. S prejšnjo obliko značnice jo povežemo z vodilko. **PPIAK 150**
OSKZ 6

Primeri:

DRUŠTVO bibliotekarjev Slovenije
(ime od leta 1947 do 1983)

Gl. tudi:

ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije
(ime od 1983 naprej)

ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije
(ime od 1983 naprej)

Gl. tudi:

DRUŠTVO bibliotekarjev Slovenije
(ime od leta 1947 do 1983)

3.3 Struktura in elementi korporativne značnice

- Število elementov, iz katerih sestoji korporativna značnica, ni omejeno. Praviloma elementi pripadajo naslednjim kategorijam: **PPIAK 139**
OSKZ 7, 14

Elementi imena:

Ime korporacije
Ime političnoteritorialne enote
Ime podrejene korporacije

Kvalifikatorji:

Zemljepisno ime
Letnica, datum
Število
Vrsta korporacije, vrsta političnoteritorialne enote
Drugi kvalifikatorji

Primeri:

SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti
SLOVENIJA (1941-1991). Skupščina
PEDAGOŠKA fakulteta (Maribor)
STATISTIČNI dnevi (6 ; 1996 ; Radenci)
EVANGELIČANSKA cerkev. Župnija (Križevci)

- Iztočnica je navadno prva beseda korporativne značnice, izjema so določni in nedoločni členi pri nekaterih jezikih (gl. 3.2.1 a). Z iztočnico določimo mesto bibliografskega zapisa v abecednem zaporedju in jo grafično poudarimo (npr. **VELIKE ČRKE**). **PPIAK 83**

3.4 Političnoteritorialne enote

Političnoteritorialne enote so korporacije, ki na določenem območju dejansko ali formalno opravljajo uradne funkcije (v polnem ali delnem obsegu). To so med drugim države, članice skupnosti držav in zvezne enote ter njihove regionalne ali lokalne upravne enote (npr. province, departmaji, grofije, okrožja, 'oblasti', občine itn.)

3.4.1 Države

- 3.4.1.1 Enotna značnica za državo je zemljepisno ime za območje države v samostalniški obliki, razen kadar zemljepisno ime za območje ne obstaja. Enotno značnico zapišemo v izvirnem jeziku in izvirnem zaporedju. **Ne velja**
PPIAK 157/1, 3, 4
Velja OSKZ 9, 10
ZBDS-AIK

Primeri:

FRANCE
ne RÉPUBLIQUE française
 AUSTRALIA
ne COMMONWEALTH of Australia
 SLOVENIJA
ne REPUBLIKA Slovenija

- PPIAK 157/2** 3.4.1.2 Kadar ime države vključuje zemljepisno ime v pridevniški obliki, v samostal-
OSKZ 10.2 niški obliki pa ne obstaja, uporabimo uradno ime v izvornem jeziku in zapored-
 ju.

Primeri:

REPÚBLICA Dominicana
 ČESKÁ republika

- Ne velja* 3.4.1.3 Pri variantnih oblikah imen političnoteritorialnih enot je postopek naslednji: če
PPIAK 157/3 domnevamo ali ugotovimo, da oblika imena na publikacijah ni vedno enaka,
Velja OSKZ 9 izberemo za enotno značnico tisto, ki jo najdemo v uveljavljenem priročniku.
 Če je med variantnimi oblikami imena tudi kratica ali akronim, izberemo
 izpisano obliko, razen če je akronim bolj znan.

Primeri:

UNITED States
ne USA
ne ZDA

- 3.4.2 Sekundarne političnoteritorialne enote

- PPIAK 157/9** 3.4.2.1 Pri oblikovanju enotne značnice za sekundarne političnoteritorialne enote,
OSKZ 11.1 okrožja ali kake druge upravne enote širše političnoteritorialne enote iz imena
 izpustimo generični izraz (občina, kanton, departement itn.).

Primeri:

EURE-et-Loir
ne DÉPARTEMENT d'Eure-et-Loir
 ROMA
ne COMUNE di Roma
 WALLIS *ali* VALAIS
ne KANTON Wallis *ali* CANTON du Valais
 KRANJ
ne OBČINA Kranj

- Ne velja* 3.4.2.2 Vsem političnoteritorialnim enotam pod ravnijo države, zvezne enote ali
PPIAK 157/15 pokrajine dodamo ime zemljepisnega območja.

Velja
OSKZ 13;

KZPE.
Spremembe in
dopolnitve 2.2

Primeri:

KRŠKO (Slovenija ; občina)
ne OBČINA Krško
 LJUBLJANA (Slovenija ; mestna občina)
 KRKAVČE (Slovenija ; vaška skupnost)
 CELJE (Slovenija ; upravna enota)
Ur. op.: Izrazi, kot so občina, mestna občina, upravna enota, krajevna,
 vaška ali četrtina skupnost, pokrajina ipd., **niso** del imena organov in
 jih v enotni značnici pišemo kot kvalifikator.

- PPIAK 157/7, 8** 3.4.2.3 Kadar ime sekundarne političnoteritorialne enote vključuje zemljepisno ime v
OSKZ 11.2 pridevniški obliki, za enotno značnico uporabimo uradno ime.

Primeri:

WOJWÓDZTWO Krakowskie
 DRAVSKA banovina
 LJUBLJANSKA pokrajina

3.4.3 Formalna značnica

Za zakonske in podzakonske akte političnoteritorialnih enot kot so npr. *ustava, zakoni, predpisi* itn., uporabimo značnico, ki sestoji iz imena političnoteritorialne enote in formalne podznačnice, ki označuje vrsto zakonskega akta. Formalno podznačnico zapišemo v jeziku katalogizacijske ustanove po predpisih AIK67, leto sprejema ustave je navedeno v okroglem oklepaju.

Delno velja
PPIAK 172-175
Upoštevaj
AIK67/218; 220

Primeri:

SLOVENIJA. Ustava (1991)
 SLOVENIJA. Zakoni itd.
 SLOVENIJA (1941-1991). Zakoni itd.

3.5 Kvalifikatorji

Kvalifikatorji, ki jih dodajamo imenom korporacij, vsebujejo dodatne podatke, potrebne za pojasnjevanje in/ali razlikovanje. Kvalifikator je lahko zemljepisno ime (npr. sedež korporacije), letnica(-e), pojasnilo o zvrsti korporacije ali kakšna druga značilna beseda ali besedna zveza. Kvalifikator pišemo v okroglem oklepaju () in praviloma v jeziku katalogizacijske ustanove. Zemljepisno ime kot kvalifikator navedemo v enotni obliki kot značnico za to zemljepisno ime (gl. 3.5.1.4 in 3.5.1.5). Vrstni red kvalifikatorjev je opisan v Dodatku B.

PPIAK 139
157/13, 14
OSKZ 7

- a) Kadar en kvalifikator sestavlja več elementov, jih med seboj ločimo z vejico in presledkom (,). Drugi element lahko tudi okrajšamo.

Primeri:

(Springfield, Ill.)

- b) Kadar dodamo dva kvalifikatorja na enaki ravni, ju med seboj ločimo s presledkom, poševno črto, presledkom (/).

Primeri:

(Duisburg / Düsseldorf)

- c) Kadar dodamo kvalifikatorje različnih zvrsti, jih med seboj ločimo s presledkom, podpičjem, presledkom (;).

Primeri:

(Slovenija ; občina)

Za kvalifikatorje pri sestankih gl. 3.6.1.2.

3.5.1 Zemljepisno ime

Zemljepisno ime enotni značnici dodamo vselej, kadar je le mogoče in primerno in ne le takrat, kadar je to potrebno za razlikovanje med enakimi imeni (ponavadi je to sedež korporacije). Lahko uporabljamo tudi okrajšave. Na splošno velja, da zemljepisnih kvalifikatorjev ne dodajamo imenom mednarodnih organizacij in kadar je ime zemljepisnega območja ali kraja že vključeno v ime korporacije.

PPIAK 139/1,
2, 3, 6
OSKZ 7.1

Primeri:

MAX-Planck Institut für Physik und Astrophysik (München)
LOYOLA University (Chicago)
FILOZOFSKA fakulteta (Ljubljana)

toda

SLOVENSKE železnice
SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti
LONDON School of Dietetics
RDEČI križ Slovenije
MARIBORSKA knjižnica
LJUBLJANSKI godalni kvartet

- PPIAK 139/8** 3.5.1.2 Kadar korporacija deluje na širšem območju, za kvalifikator uporabimo ustrezno zemljepisno ime, npr. pokrajine ali države.
OSKZ 7.2

Primeri:

LIBERAL Party (United Kingdom)
NATIONAL Research Council (Canada)
ZDRUŽENA lista socialnih demokratov (Slovenija)

- PPIAK 139/2** 3.5.1.3 Kadar je na koncu imena korporacije ime kraja, ki bi ga sicer uporabili za kvalifikator, tako tudi storimo; v enotni značnici ime kraja zapišemo kot kvalifikator in ne kot del imena korporacije.
OSKZ 7.3

Primeri:

SCUOLA normale superiore (Pisa)
ne SCUOLA normale superiore di Pisa
UNIVERZA (Ljubljana)
ne UNIVERZA v Ljubljani
NOGOMETNI klub (Dravograd)
ne NOGOMETNI klub Dravograd
PROSTOVOLJNO gasilsko društvo (Brezje)
ne PROSTOVOLJNO gasilsko društvo Brezje
LOVSKA družina (Bled)
ne LOVSKA družina Bled

- PPIAK 157/13** 3.5.1.4 Zemljepisne kvalifikatorje pišemo v obliki, kakršno uporabimo za značnico za to zemljepisno ime, torej v enem izmed uradnih jezikov območja, kjer korporacija deluje.
OSKZ 7.5

Primeri:

DEUTSCHES historisches Institut (Roma)
ne DEUTSCHES historisches Institut (Rom)
SLOVENIJA. Generalni konzulat (Wien)
ne SLOVENIJA. Generalni konzulat (Dunaj)

- 3.5.1.5 Kadar je zemljepisno ime zapisano v jeziku, ki je drugačen od jezika enotne značnice, ga vključimo v ime korporacije in ga ne uporabimo za zemljepisni kvalifikator. Zemljepisni kvalifikator, ki pa ga dodamo, zapišemo v enem od izmed uradnih jezikov območja, kjer korporacija deluje (prim. 3.5.1.4). To velja predvsem za korporacije manjšin v Sloveniji in slovenskih manjšin v zamejstvu.

Primeri:

DEKLIŠKI zbor (Devin)
CORO femminile Devin (Duino)
SLOVENSKO prosvetno društvo (Radiše)
SLOWENISCHER Kulturverein Radiše (Radsberg)

3.5.2 Pojasnjevalni kvalifikatorji

Kadar nobeden od kvalifikatorjev ne identificira korporacije v zadostni meri, dodamo ustrezno besedo, besedno zvezo ali letnico. Pojasnjevalne kvalifikatorje zapišemo v jeziku katalogizacijske ustanove in so navedeni v Dodatku B.

PPIAK 139/6, 10
OSKZ 7.4

Primeri:

SCIENTIFIC Society of San Antonio (1892-1894)
SCIENTIFIC Society of San Antonio (1904-)
CHURCH of God (adventistična)
CHURCH of God (apostolska)
NEUE slowenische Kunst (umetniška skupina)
PANKRTI (glasbena skupina)
CARMINA Slovenica (pevski zbor)

3.6 Sestanki

3.6.1 Poimenovani sestanki

Z izrazom sestanek na splošno označujemo **poimenovane** priložnostne skupine ali prireditve, kot so kongresi, simpoziji, srečanja, diplomatski sestanki, festivali, sejmi, razstave, odprave itn.

PPIAK 155, 156

Primeri:

INTERNATIONAL Conference on Texture
Na publikaciji: Proceedings of the 4th International Conference on Texture, Cambridge, on 2-4 July 1975
MEDNARODNA konferenca o tribologiji
Na publikaciji: Zbornik mednarodne konference o tribologiji, 13.-14. november 1996, Gozd Martuljek

Za značnico izberemo obliko imena po določilih iz točke 3.2.

3.6.1.1 Iz imena sestanka izpustimo zaporedno številko ali leto sklica. Kadar je leto sklica neločljivi del imena sestanka, ga ne izpustimo. Kadar je ime kraja, kjer je bil sestanek, navedeno na koncu imena kot nepovezan element, ga izpustimo in navedemo kot zemljepisni kvalifikator.

PPIAK 155/1, 2
OSKZ 25

Primeri:

DEUTSCHER Bibliothekartag ...
Na publikaciji: 56. Deutscher Bibliothekartag 1968 in Karlsruhe
Det NORDISKE Statistikermøde ...
Na publikaciji: Det 14. nordiske Statistikermøde i Reykjavik
SALON international d'art contemporain ...
Na publikaciji: Premier Salon international d'art contemporain
PAN-AMERICAN Games ...
Na publikaciji: Fifth Pan-American Games, July 22 - August 7, 1967, Winnipeg, Canada
STATISTIČNI dnevi
Na publikaciji: 6. statistični dnevi, 25.-26. november, Radenci, 1996
KONGRES učiteljev biologije
Na publikaciji: 2. kongres učiteljev biologije, Otočec, 28.-30. oktober, 1996

toda

CONFÉRENCE de La Haye de droit international privé
EXPO 67
MARIBORSKO ginekološko porodniško srečanje

- PPIAK 155/1 OSKZ 26** 3.6.1.2 Enotni značnici sestanka dodamo kot kvalifikatorje po vrsti zaporedno številko sestanka ter leto in kraj, kjer je le-ta potekal.
- PPIAK 155/2** a) Kadar je številka sestanka vključena v ime sestanka, jo kot kvalifikator zapišemo v obliki glavnega števnikar z arabsko številko.
- Primeri:*
 CONFÉRENCE internationale de la tuberculose (15 ; ...)
Na publikaciji: XV Conférence internationale de la tuberculose
 PODIPLOMSKI tečaj za zdravnike splošne medicine (32 ; ...)
Na publikaciji: XXXII. podiplomski tečaj za zdravnike splošne medicine
- b) Dodamo leto oziroma leta, ko je sestanek potekal; kadar je potrebno razlikovati med dvema ali več sestanki, ki so potekali v istem letu, dodamo tudi natančnejše datume in jih zabeležimo v skladu z ISO standardom (LLLL-MM-DD).
- Primeri:*
 ESPOSIZIONE internazionale della medaglia contemporanea (1961 ; ...)
 CONFERENCE on Statistics (2 ; 1961 ; ...)
 NORDISK Forskningssymposium om Narkotikaproblemer (3 ; 1975 ; ...)
 ÖSTERREICHISCHE Pastoraltagung (1975-01 ; ...)
 ÖSTERREICHISCHE Pastoraltagung (1975-12 ; ...)
 MEDNARODNI dnevi mineralov, fosilov in okolja (24 ; 1996 ...)
- c) Dodamo ime kraja oziroma območja, kjer je sestanek potekal, razen kadar je ime kraja oziroma območja vključeno v ime sestanka. Kadar je sestanek potekal na dveh krajih, dodamo obe imeni; kadar so srečanja potekala na treh ali več krajih, zabeležimo ime prvega kraja, ki mu sledi »etc.«.
- Primeri:*
 CONGRESSO Europeo di cardiologia (3 ; 1960 ; Roma)
 WORLD Peace Congress (1 ; 1949 ; Paris / Praha)
 AUSSTELLUNG Eric Heckel (1966 ; München etc.)
 MEDNARODNO posvetovanje Ravnanje z odpadki v Sloveniji (2 ; 1996 ; Ljubljana)
 RAZSTAVA ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne (1995 ; Ljubljana etc.)
- toda*
 ARDEN House Conference on Medicine and Anthropology (1961)
 CELJSKI mednarodni slikarski tedni
Ur. op.: Prireditev traja več tednov
- OSKZ 27** 3.6.1.3 Kadar publikacija prinaša več zaporednih sestankov z istim imenom, uporabimo eno enotno značnico, in dodamo le tiste kvalifikatorje, ki so skupni vsem sestankom.
- Primeri:*
 HYBRID Corn Industry Research Conference
 FORMA viva
- PPIAK 155/5, 7 OSKZ 28** 3.6.1.4 Če ime sestanka ne zadostuje za identifikacijo, ga zapišemo kot podznačnico nadrejene korporacije.
- Primeri:*
 FÉDÉRATION internationale de documentation. Conférence (18 ; 1951 ; Roma)

VEREIN Deutscher Eisenhüttenleute. Tagung (42 ; 1970 ; Essen)
 DRUŠTVO za vrednotenje dela, organizacijski in kadrovski razvoj. Posvetovanje (11 ; 1996 ; Portorož)
 ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije. Sekcija za specialne knjižnice. Posvetovanje (7 ; 1998 ; Ljubljana)

3.6.2 Sestanki brez imena

3.6.2.1 Za sestanke in prireditve pravimo, da so brez imena:

PPIAK 8/3
OSKZ 1.2

- a) kadar jih označuje le beseda ali besedna zveza, ki s splošnim izrazom poimenuje zvrst priložnostne skupine;

Primeri:

Na publikaciji:

An expert meeting

Na publikaciji:

Un groupe d'experts

Na publikaciji:

Strokovno posvetovanje

- b) kadar jo označuje le beseda ali besedna zveza, ki na splošno poimenuje zvrst priložnostne skupine, ter imena kraja ali ustanove, kjer se je skupina zbrala, a ime kraja ni bistveni, neločljivi del naziva;

Primeri:

Na publikaciji:

Congresso tenutesi al Pontificio istituto orientale nei giorni 27-30 dicembre 1967

Na publikaciji:

Symposium held in Chicago, June 6, 1969

Na publikaciji:

Colloque de Toulouse

Na publikaciji:

Mednarodni simpozij v Ljubljani

Na publikaciji:

Simpozij v Mariboru

- c) kadar podatek sestoji iz teme ali iz osebnega ali zemljepisnega imena ter imena ali besede ali besedne zveze, ki na splošno poimenuje zvrst priložnostne skupine in ta beseda ali besedna zveza ni slovnično povezana s temo ali osebnim ali zemljepisnim imenom;

Primeri:

Na publikaciji:

Education in the United States. Proceedings of a congress

Na publikaciji:

L'urgence médicale à Lyon. Réunion de Lyon, 30 septembre 1976

Na publikaciji:

Spettroscopia molecolare. Convegno tenuto a Roma

Na publikaciji:

Informacijska dejavnost v gozdarstvu in lesarstvu. Posvetovanje v Ribnici, 8. junija 1984

- č) kadar oznaka sestoji iz besede ali besedne zveze, ki na splošno poimenuje zvrst priložnostne skupine, ter iz imena ene ali več korporacij, za katere lahko nedvoumno ugotovimo, da so bile le organizatorji ali pokrovitelji skupine;

Primeri:

Na publikaciji:

The contractile process. Proceedings of a symposium sponsored by the New York Heart Association

Na publikaciji:

Colloque organisé par l' Association française des sciences politiques et la Fondation nationale des sciences politiques

Na publikaciji:

Posvetovanje v organizaciji Sveta Evrope in Centra ZN za človekove pravice v Ženevi

OSKZ 2 3.6.2.2 Katalogizator/bibliograf naj ne ustvarja imen za skupine brez imena.

Primeri:

Education in the United States : proceedings of a congress

in ne umetno ustvarjeno ime: Congress on Education in the United States

L'urgence médicale à Lyon : réunion de Lyon, 30 septembre 1976

in ne umetno ustvarjeno ime: Réunion sur l'urgence médicale à Lyon

Ob stoletnici smrti slovenskega jezikoslovca. Simpozij v Washingtonu

in ne umetno ustvarjeno ime: Simpozij ob stoletnici smrti slovenskega jezikoslovca

3.7 Podrejene korporacije

3.7.1 Navajanje podrejene korporacije

PPIAK 151/1
OSKZ 15.1

V enotni značnici podrejeno korporacijo navajamo z njenim lastnim imenom, če to zadošča za identifikacijo.

Primeri:

PEDAGOŠKA fakulteta (Maribor)

Ur. op.: Fakulteta je del Univerze v Mariboru

3.7.2 Ime podrejene korporacije kot podznačnica

PPIAK 151/3
OSKZ 15.1,
15.2

Kadar ime korporacije samo po sebi izraža podrejenost ali pa bi bila kljub zemljepisnemu kvalifikatorju identifikacija korporacije nemogoča, ime navedemo kot podznačnico nadrejene korporacije. Nadrejeno korporacijo od podrejene ločimo s piko in presledkom.

Primeri:

BRITISH Computer Society. Nottingham Branch

SPERRY Rand Corporation. UNIVAC Division

FILOZOFSKA fakulteta (Ljubljana). Oddelek za bibliotekarstvo

VEREIN Deutscher Ingenieure. Bibliothek

KØBENHAVNS Universitet. Geografisk Institut

Ur. op.: V Kopenhagnu je več ustanov z imenom Geografisk Institut

SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti. Biblioteka

PPIAK 151/4
OSKZ 15.1

Kadar podrejena korporacija deluje v drugem kraju kot nadrejena, podznačnici dodamo zemljepisni kvalifikator.

Primeri:

KULTURBUND der DDR. Kreisleitung (Reichenbach)

KULTURBUND der DDR. Kreisleitung (Salzwedel)

BIOTEHNIŠKA fakulteta (Ljubljana). Oddelek za zootehniko (Rodica)

ZGODOVINSKI arhiv (Ljubljana). Enota za Dolenjsko in Belo krajino (Novo mesto)

- 3.7.2.1 Tudi kadar je ime podrejene korporacije jezikovno povezano z imenom nadrejene korporacije, ime v značnici navedemo kot samostojno ali podrejeno v skladu s priporočili v točkah 3.6.1 in 3.6.2. **PPIAK 151/2**
OSKZ 16

Primeri:

HERDER-Institut (Leipzig)
Ime: Herder-Institut der Karl-Marx-Universität, Leipzig
POLSKA Akademia Nauk. Biblioteka
Ime: Biblioteka Polskiej Akademii Nauk
UNIVERZA (Ljubljana). Center za razvoj
Ime: Center za razvoj univerze
GLASBENA matica (Ljubljana). Pevski zbor
Ime: Pevski zbor Glasbene matice

- 3.7.2.2 Kadar ime podrejene korporacije uporabimo kot podznačnico, ga navedemo pod najnižjim elementom hierarhije, ki ga še lahko izberemo za samostojno značnico. Vmesne elemente navajamo samo v primeru, kadar so potrebni za identifikacijo nadrejene korporacije. **PPIAK 151/5**
OSKZ 17

Primeri:

ÖSTERREICHISCHE Akademie der Wissenschaften. Arabische Kommission
Hierarhija: Österreichische Akademie der Wissenschaften Philosophisch-Historische Klasse
Arabische Kommission
AMERICAN Library Association. Cataloging and Classification Section. Policy and Research Committee
Hierarhija: American Library Association
Resources and Technical Services Division
Cataloging and Classification Section
Policy and Research Committee
GOSPODARSKA zbornica Slovenije. Oddelek za javna pooblastila
Hierarhija: Gospodarska zbornica Slovenije
Služba za ekonomske odnose s tujino
Oddelek za javna pooblastila

3.7.3 Več nadrejenih korporacij

- 3.7.3.1 Kadar je korporacija podrejena dvema ali več nadrejenim korporacijam, podrejeno korporacijo navedemo samo z njenim lastnim imenom. Kadar ime podrejene korporacije vključuje imena nadrejenih korporacij, le-ta izpustimo, kadar preostali del imena zadostuje za identifikacijo, razen kadar je ime nadrejene korporacije/nadrejenih korporacij v obliki okrajšave ali kratice. **PPIAK 153/4**
OSKZ 18.1

Primeri:

JOINT Committee on Bathing Places (U.S.)
Ime: Joint Committee on Bathing Places of the Conference of State Sanitary Engineers and the Engineering Section of the American Public Health Association
SKUPNA komisija za ovrednotenje industrijskega onesnaževanja in tveganja v Sloveniji
Ime: Skupna komisija za ovrednotenje industrijskega onesnaževanja in tveganja v Sloveniji Ministrstva za okolje in prostor in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
(*Primer je izmišljen.*)

toda

JOINT Committee of the Milk Marketing Board and the Dairy Trade Federation (United Kingdom)
VDI-AWF-Fachgruppe Förderwesen (Deutschland, Bundesrepublik)

- PPIAK 153** 3.7.3.2 Kadar ime podrejene korporacije ne vključuje imen nadrejenih korporacij in ga
OSKZ 18.2 brez navedbe le-teh ni mogoče identificirati, podrejeno korporacijo navedemo pod imenom tiste nadrejene korporacije, ki je navedena na prvem mestu.

Primeri:

ÉLECTRICITÉ de France. Groupe de planification de l'informatique

Ime: Électricité de France – Gaz de France. Groupe de planification de l'informatique

- Ne velja*
PPIAK 153/6 3.7.3.3 Ime podrejene korporacije navedemo v jeziku, ki ga le-ta uporablja, ne glede na
Velja OSKZ 19 jezik enotne značnice za nadrejeno korporacijo.

Primeri:

AMNESTY International. Svenska sektionen

UNICEF. Slovenski odbor

UNESCO. Commissione nazionale

UNESCO. Slovenska nacionalna komisija

- 3.7.4 Korporacije, podrejene političnoteritorialnim enotam

- 3.7.4.1 Navedba podrejene političnoteritorialne enote

- PPIAK 158** Korporacijo, ki jo ustanovi ali nadzoruje političnoteritorialna enota, navedemo
OSKZ/KZPE. pod njenim lastnim imenom, razen kadar je korporacija organ političnoterito-
Spremembe in rialne enote; v tem primeru jo navedemo pod imenom političnoteritorialne
dopolnitve 3.2 enote.

- a) Za organe veljajo predvsem korporacije, ki opravljajo zakonodajne, sodne, upravne, informativne, vojaške in diplomatske dejavnosti. To so parlamenti, ministrstva, sodišča, informativni uradi, enote oboroženih sil in diplomatska predstavništva. Seznam podrejenih organov v Sloveniji je naveden v Dodatku C.

Primeri:

UNITED States. Navy

UNITED States. President

ILLINOIS. Environmental Protection Agency

FRANCE. Ambassade (U.S.)

NORTHERN Ireland. Ministry of Commerce

SLOVENIJA. Državni zbor

SLOVENIJA. Vlada

SLOVENIJA. Ministrstvo za kulturo

KRŠKO (Slovenija ; občina). Občinski odbor

- OSKZ 24** Ime sodišča zapišemo kot podznačnico imena političnoteritorialne enote, ki ji je podrejeno.

Primeri:

DENMARK. Vestre Landsret

BAYERN. Oberlandsgericht (Nürnberg)

SLOVENIJA. Vrhovno sodišče

SLOVENIJA. Okrajno sodišče (Novo mesto)

- PPIAK** b) Za institucije veljajo predvsem korporacije, ki opravljajo izobraževalne,
158/10, 11 znanstvene, tehnične, kulturne, zdravstvene, verske, socialne, trgovske in
OSKZ 21 gospodarske dejavnosti. To so šole, univerze, knjižnice, gledališča, muzeji, bolnišnice, cerkve in banke. Korporacije, ki opravljajo administrativne funkcije v zvezi s temi dejavnostmi, obravnavamo kot organe.

Primeri:

HESSISCHES Hauptstaatsarchiv (Wiesbaden)
 HISTORIC Buildings Council for Wales
 BANQUE de France
 BRITISH Museum
 SLOVENSKI etnografski muzej
 TRGOVSKA akademija (Ljubljana)

toda

ILLINOIS. Board of Higher Education
 ITALIA. Direzione generale dell'istruzione universitaria
 SLOVENIJA. Urad za šolstvo
 SLOVENIJA. Inšpektorat za področje kulturne dediščine

- c) Kadar funkcija korporacije ni jasna, se ravnamo po naslednjem kriteriju: če samo ime korporacije izraža podrejenost ali je v njenem imenu izraz, ki ga ponavadi uporabljajo organi (npr. *uprava, urad, inšpektorat, direkcija, agencija* ipd. ter *servis, protokol in služba* ipd.), jo obravnavamo kot organ – torej podrejeno. Kadar pa je v imenu izraz, ki ga ponavadi uporabljajo institucije (npr. *pošta, železnice, banka, združenje bank, zavod, zbornica, center, zveza, združenje, sklad, družba* ipd.), korporacijo obravnavamo kot institucijo – torej samostojno.

**OSKZ/KZPE.
Spremembe in
dopolnitve 3.4**

Primeri:

UNITED Kingdom. Department of Transport
 UNITED States. Division of Wildlife Services
 FRANCE. Sous direction des monuments historiques
 SLOVENIJA. Urad za standardizacijo in meroslovje
 SLOVENIJA. Uprava za jedrsko varnost
 SLOVENIJA. Direkcija za oskrbo z energijo
 SLOVENIJA. Ustavno sodišče

toda

DEUTSCHES Hydrographisches Institut (Hamburg)
 BIBLIOTHÈQUE historique de la ville de Paris
 POŠTA Slovenije
 SLOVENSKE železnice

- č) Kadar korporacije ni mogoče identificirati brez imena nadrejene politično-teritorialne enote, jo obravnavamo kot organ.

OSKZ 21

Primeri:

UNITED Kingdom. Royal Mint
 AQUITAINE. Atelier régional d'études économiques et d'aménagement rural
 NORDRHEIN-Westfalen. Landesausschuss für Landwirtschaftliche Forschung, Erziehung und Wirtschaftsberatung
 DANMARK. Uddannelsesnævnet for Sundhedsvæsenet
 SLOVENIJA. Zakladnica

- d) Kadar je institucija podrejena organu, njeno ime pa ne zadostuje za identifikacijo, institucijo navedemo kot podznačnico organa.

OSKZ 22

Primeri:

FRANCE. Ministère de l'agriculture. Bibliothèque
 ITALIA. Marina militare. Ufficio storico
 UNITED States. Department of Labor. Library
 SLOVENIJA (1941-1991). Skupščina. Knjižnica
 SLOVENIJA. Vlada. Servis skupnih služb
 SLOVENIJA. Državni zbor. Odbor za kakovost

3.7.4.2 Dodatki in izpuščanje

PPIAK 158/4
OSKZ 23.1

- Kadar je korporacija podrejena političnoteritorialni enoti in sta ime ali okrajšava imena le-te v samostalniški obliki vključena v ime korporacije, v podznačnici tega imena ne navedemo, razen kadar je to potrebno zaradi razumljivosti.

Primeri:

BADEN-Württemberg. Finanzministerium

Ime: Finanzministerium Baden-Württemberg

VEJLE (Danmark ; Amtskommune). Arbejdsformidlingen

Ime: Arbejdsformidlingen i Vejle Amt

SLOVENIJA. Direkcija za rudna bogastva

Ime: Direkcija Republike Slovenije za rudna bogastva

toda

CANADA. Information Canada

ne CANADA. Information

PPIAK 139/3, 4
OSKZ 23.2

- Kadar korporacijo, ki deluje na območju političnoteritorialne enote, navedemo z njenim lastnim imenom, imena ali okrajšave imena političnoteritorialne enote ne izpuščamo, razen kadar gre za ime kraja, ki stoji kot povezan element na koncu celotnega imena.

Primeri:

MUSÉE d'art moderne de la ville de Paris

TEATRO stabile della città di Genova

MESTNO gledališče ljubljansko

toda

STADTBIBLIOTHEK (Hannover)

ne Stadtbibliothek Hannover

SLOVENSKO narodno gledališče (Ljubljana)

ne SLOVENSKO narodno gledališče Ljubljana

SLOVENSKO narodno gledališče (Maribor)

ne SLOVENSKO narodno gledališče Maribor

*Začasna
priporočila po
OSKZ*

3.8 Cerkevne ustanove

Enotne značnice za cerkvene ustanove oblikujemo po splošnih priporočilih, ki veljajo za korporacije; posebna priporočila so navedena v točkah tega poglavja.

3.8.1 Katoliška cerkev

Ne velja
PPIAK 159/1
Velja
OSKZ 29.1

3.8.1.1 Ime katoliške cerkve v enotni značnici pišemo v latinski obliki.

Primeri:

ECCLESIA catholica

OSKZ 29.2

3.8.1.2 V enotni značnici za katoliško cerkev ne razlikujemo med njeno versko in diplomatsko vlogo.

Primeri:

ECCLESIA catholica. Sacra congregatio de propaganda fide

ECCLESIA catholica. Apostolica nuntiatura (France)

ECCLESIA catholica. Apostolica nuntiatura (Slovenija)

3.8.2 Nacionalne in regionalne cerkve in verske skupnosti

- 3.8.2.1 Imena nacionalnih verskih skupnosti pišemo v izvirnem jeziku. **PPIAK 159/2**
- Primeri:*
 MAKEDONSKA pravoslavna crkva
 CHURCH of Scotland
- 3.8.2.2 Regionalne enote cerkvenih ustanov navedemo kot podznačnico le-teh v jeziku te regionalne enote. **PPIAK 159/6
OSKZ 30**
- Primeri:*
 ECCLESIA catholica. Épiscopat français
 UNITED Methodist Church (U.S.). Northern Illinois Conference
 ECCLESIA catholica. Patriarcato (Venezia)
 CHURCH of England. Diocese of Ripon
 EVANGELISCHE Kirche in Hessen und Nassau. Visitationsbezirk Rhein-
 hessen
 ECCLESIA catholica. Ljubljanska nadškofija
 EVANGELIČANSKA cerkev. Župnija (Križevci)
 BINKOŠTNA cerkev. Cerkevna občina (Fokovci)
- 3.8.3 Lokalne enote cerkvenih ustanov
- Lokalne enote cerkvenih ustanov in cerkva navedemo z njihovimi lastnimi imeni. To so cerkve, župnije, cerkvene občine, verska društva idr. ter samostani. Zapišemo jih v jeziku teh enot. **PPIAK 159/12, 13
OSKZ 31**
- Primeri:*
 FIRST Presbyterian Church (Denton, Tex.)
 CATHÉDRALE Notre-Dame de l'Assomption (Rodez)
 MONASTERY of the Visitation (Walmer)
 TENAFLY Presbyterian Church
 EVANGELISCHE Pfarrgemeinde Innerre Stadt (Linz)
 CERKEV sv. Jakoba (Ljubljana)
 CISTERCIJANSKA opatija (Stična)
 KARTUZIJA (Pleterje)
 MONTE Cassino (benediktinska opatija)
- 3.8.4 Podrejene enote cerkvenih ustanov
- Podrejene enote cerkvenih ustanov pišemo pod njihovimi lastnimi imeni ali kot podznačnice in pri tem upoštevamo priporočila, ki veljajo za podrejene značnice političnoteritorialnih enot. **PPIAK 159/9, 10
OSKZ 32**
- Primeri:*
 ECCLESIA catholica. Sacra rota romana
 EVANGELISCHE Kirche der Union. Ökumenisch-Missionarisches Amt
 Det DANSKE Baptistsamfund. Salmebogsudvalget
 ÉGLISE réformée de France. Conseil national
 EVANGELISCHE Akademie (Tutzing)
 SOCIETY of the Sacred Mission (Adelaide)
 SLOVENSKA škofovska konferenca. Komisija Pravičnost in mir
 SLOVENSKA Karitas
- 3.8.5 Koncili, sinode, ekumenska srečanja in cerkveni zbori
- Imena koncilov, sinod, ekumenskih srečanj in drugih cerkvenih zborov navedemo po priporočilih, ki veljajo za sestanke. **PPIAK 159/7, 8, 9
OSKZ 33**

Primeri:

CONCILIUM Vaticanum (2 ; 1962-1965)
DEUTSCHER Evangelischer Kirchentag (12 ; 1965 ; Köln)
ÉGLISE réformée de France. Synode national (52 ; 1959 ; Paris)
LJUBLJANSKA sinoda (3 ; 1924)

3.8.6 Verski redovi in združenja

PPIAK 159/5, 6
OSKZ 34.1

Imena verskih redov in združenj navedemo z njihovimi lastnimi imeni.

Primeri:

FRANZISKANERINNEN von der Heiligen Jungfrau Maria von den Engeln
COMMUNITY of Sisters of the Love of God
ZGROMADZENIE Służebnic Najświętszej Maryi Panny
DRUŽBA Marijinih sester Čudodelne svetinje
ŠOLSKE sestre sv. Frančiška Kristusa kralja

OSKZ 34.2

Kadar ima verski red v različnih državah različna imena, ga navedemo z uradnim imenom.

Primeri:

ORDO fratrum minorum
ORDO Clunaciensis
SOCIETAS Jesu
TERTIUS ordo regularis S. Francisci

3.8.7 Korporacije, podrejene verskim redovom in združenjem

PPIAK 159/11
OSKZ 34.3

Imena korporacij, ki so podrejene verskim redovom ali združenjem, navedemo v skladu s splošnimi priporočili za podrejene korporacije.

Primeri:

SOCIETAS Jesu. Congregatio generalis
THEOLOGISCHE Hochschule der Pallottiner (Vallendar)
ZAVOD sv. Stanislava (Ljubljana)
ŠKOFIJSKA klasična gimnazija (Ljubljana)

4 ENOTNI NASLOV

- 4.1** Enotni naslov pri delih, ki so izšla v novem veku, je naslov, pod katerim je izšla prva izdaja izvirnega dela. **PPIAK 17/1**

Primeri:

Na publikaciji:

Besi
Bjesovi
Zli dusi
Demoni

Enotni naslov:

Besy

Na publikaciji:

Hlapec Jernej in njegova pravica
Hlapec Jernej
Drängen Jernej
Der Knecht Jernej
Il servo Jernej e il suo diritto
The bailiff Yerney and his rights
Sluga Jernej i njegovo pravo
Sluha Jernej a jeho právo
Slugata Jernej i negovoto pravo
Slugata Jernej in negovata pravda
Batrak Erneji ego pravo
Shërbëtori Jernej dhe e drejta e tij

Enotni naslov:

Hlapec Jernej in njegova pravica

Ur. op.: 1. izd. izšla pod naslovom Hlapec Jernej in njegova pravica.

- 4.2** Pri delih, ki so nastala v starem in srednjem veku, uporabljamo konvencionalni naslov (predvsem pri anonimnih klasičnih delih). Konvencionalni naslov je naslov, pod katerim je delo splošno znano, ni pa izvorni naslov, in ga najdemo v bibliografskih priročnikih. Praviloma dajemo prednost enotnemu naslovu v izvirnem jeziku.¹¹ **PPIAK 17/4**

Primeri:

Na publikaciji:

Der Nibelungen Lied
Das Lied der Nibelunge
Nibelungen

Enotni naslov:

Nibelungenlied

Na publikaciji:

Comincia la Comedia di Dante Alleghieri
Le Terze rime di Dante. (Lo 'nferno e 'l Purgatorio e 'l Paradiso)
Commedia di Dante ...
Comedia di Dante Alighieri ...
La diuina comedia di Dante di nuouo alla sua vera lettione ridotta ...
La divine comédie
Božanska komedija

Enotni naslov:

La divina commedia

¹¹ Pri določanju enotnih naslovov anonimnih klasičnih del si pomagamo s priročnikom: Anonymous classics : a list of uniform headings for European literatures. London : IFLA, 1978.

- PPIAK 17/5, 6 4.3** Starogrška, bizantinska in stara orientalska dela so splošno znana pod latinskimi stvarnimi naslovi, ki jih vzamemo za enotni naslov. Pri orientalskih delih, ki so v posameznih deželah znana pod naslovi v domačem jeziku, pa je enotni naslov lahko tudi v jeziku bibliografske ustanove.

Primeri:

Tisoč in ena noč

in

Alf' laila wa laila

- Delno velja*
PPIAK 17/10 4.4 Pri izdajah svetega pisma in njegovih sestavnih delov je enotni (oz. konvencionalni) naslov v latinskem jeziku.¹²

*AIK67/
primer 168a*

Primeri:

Na publikaciji:

Sveto pismo Stare in Nove zaveze

Moje prvo sveto pismo

Enotni naslov:

Biblia

Na publikaciji:

Sveto pismo Nove zaveze

Enotni naslov:

Biblia. N. T.

Na publikaciji:

Sveto pismo Stare zaveze

Enotni naslov:

Biblia. V. T.

Na publikaciji:

Knjiga psalmov

Enotni naslov:

Biblia. V. T. Psalmi

Na publikaciji:

Evangelij po Marku

Enotni naslov:

Biblia. N. T. Evang. sec. Marcum

¹² Pri določanju enotnih naslovov Svetega pisma in njegovih sestavnih delov si pomagamo s priročnikom: Norme per il catalogo degli stampati. Città del Vaticano : Biblioteca apostolica Vaticana, 1930 (2a ed. 1939; 3a ed. 1949).

A TRANSLITERACIJSKE TABELE

A.1 *Cirilske pisave*¹³

Belorusko, bolgarsko, makedonsko, rusko, srbsko, ukrajinsko	Velja samo za nekatere črke posameznih pisav	Latinična transliteracija
А, а		a
Б, б		b
В, в		v
Г, г		g
Д, д		d
	Ѓ, ѓ (<i>makedonsko</i>)	ǵ
	Ђ, ђ (<i>srbsko</i>)	đ
Е, е		e
	Ё, ё (<i>belorusko, rusko</i>)	ë
	Є, є (<i>ukrajinsko</i>)	è
Ж, ж		ž
З, з		z
	С, с (<i>makedonsko</i>)	dz
	И, и (<i>bolgarsko, makedonsko, rusko, srbsko</i>)	i
	И, и (<i>ukrajinsko</i>)	y
	І, і (<i>belorusko, ukrajinsko</i>)	i
	Ј, ј (<i>makedonsko, srbsko</i>)	j
	Ў, ў (<i>belorusko, rusko, bolgarsko, ukrajinsko</i>)	j
К, к		k
Л, л		l
	Љ, љ (<i>makedonsko, srbsko</i>)	lj
М, м		m
Н, н		n
	Њ, њ (<i>makedonsko, srbsko</i>)	nj
О, о		o
П, п		p
Р, р		r
С, с		s
Т, т		t
	Ќ, ќ (<i>makedonsko</i>)	ќ
	Ѓ, ѓ (<i>srbsko</i>)	ć
У, у		u
	Ў, ў (<i>belorusko</i>)	u
Ф, ф		f
Х, х		h
Ц, ц		c
Ч, ч		č

¹³ Prirejeno po PPIAK.

Belorusko, bolgarsko, makedonsko, rusko, srbsko, ukrajinsko	Velja samo za nekatere črke posameznih pisav	Latinična transliteracija
Ш, ш	Џ, џ (<i>makedonsko, srbsko</i>)	dž
	Щ, щ (<i>bolgarsko</i>)	š
	Щ, щ (<i>rusko, ukrajinsko</i>)	št
	Ђ, ђ (<i>bolgarsko, rusko</i>)	šč
	Ы, ы (<i>belorusko, rusko</i>)	” (sredi besede z razmikom)
	Ь, ь (<i>belorusko, bolgarsko, rusko</i>)	y
	Э, э (<i>belorusko, rusko</i>)	’ (sredi besede z razmikom)
	Ю, ю (<i>belorusko, bolgarsko, rusko, ukrajinsko</i>)	è
	Я, я (<i>belorusko, bolgarsko, rusko, ukrajinsko</i>)	ju
	Ь, ь (<i>ukrajinsko</i>)	ja
’ (<i>belorusko, makedonsko</i>)	’ (sredi besede z razmikom)	
	” (sredi besede z razmikom)	

A.2 Grška pisava

A, α	a
B, β	b
Γ, γ	g
Δ, δ	d
E, ε	e
Z, ζ	z
H, η	ē
Θ, θ	th
I, ι	i
K, κ	k
Λ, λ	l
M, μ	m
N, ν	n
Ξ, ξ	x
O, ο	o
Π, π	p
P, ρ	r
Σ, σ, ς	s
T, τ	t
Υ, υ	y
Φ, φ	ph
X, χ	ch
Ψ, ψ	ps
Ω, ω	ō

Naglasni se pri transliteraciji prevzamejo natančno po predlogi.

A.3 *Metelčica*

€	€	è
H	h	h
Ɔ	z	z*
L	l	lj
N	n	nj
Ø	o	o
W	w	š
Ɔ	Ɔ	šč
X	x	ž
ŋ	ŋ	c
Ɔ	Ɔ	č

* V kodni tabeli, ki je trenutno v rabi v slovenskem vzajemnem katalogu COBIB, znak ne obstaja, zato do nadaljnega vnašamo osnovno črko.

A.4 *Dajščica*

N	ŋ	nj
8	s	š
X	x	ž
Y	y	ü
Ɔ	Ɔ	č

A.5 *Gotica*

A	a	a
Ä	ä	ä
B	b	b
C	c	c
D	d	d
E	e	e
F	f	f
G	g	g
H	h	h
I	i	i
J	j	j
K	k	k
L	l	l
M	m	m
N	n	n
O	o	o
Ö	ö	ö
P	p	p
Q	q	q
R	r	r
S	s	s
	ś	
	ß	ss
T	t	t
U	u	u
Ü	ü	ü
V	v	v
W	w	w
X	x	x
Y	y	y
Z	z	z

A	a	a
Ä	ä	ä
B	b	b
C	c	c
D	d	d
E	e	e
F	f	f
G	g	g
H	h	h
I	i	i
J	j	j
K	k	k
L	l	l
M	m	m
N	n	n
O	o	o
Ö	ö	ö
P	p	p
Q	q	q
R	r	r
S	s	s
	ś	
	ß	ss
T	t	t
U	u	u
Ü	ü	ü
V	v	v
W	w	w
X	x	x
Y	y	y
Z	z	z

B KVALIFIKATORJI

B.1 Vrstni red kvalifikatorjev

Priporočeno zaporedje kvalifikatorjev je:

OSKZ 14

- a) ime zemljepisnega območja
- b) vrsta političnoteritorialne enote
- c) drugi podatki za identifikacijo v obliki besede, besedne zveze ali letnic(e)

Pri sestankih je vrstni red (gl. 3.8.5):

- a) zaporedna številka sestanka
- b) leto/datum sestanka in
- c) kraj sestanka.

B.2 Pojasnjevalni kvalifikatorji

Kadar nobeden od kvalifikatorjev ne identificira korporacije v zadostni meri, uporabimo pojasnjevalne kvalifikatorje, ki pojasnijo za kakšno zvrst korporacije gre (gl. 3.4.7). Navajamo odprt seznam priporočenih splošnih izrazov za pojasnjevalne kvalifikatorjev. Pred njimi lahko stoji še podrobnejše določilo:

društvo, klub, skupina, center, prireditev, razstava

Primeri:

- (plesna skupina)
- (umetniška skupina)

Pri glasbenih skupinah priporočamo naslednje izraze:

- **pevski zbor** (ne glede na zasedbo: moški, mešani ipd.)
- **orkester** (ne glede na zasedbo, torej tudi za pihalne, godalne, komorne, jazz ipd.)
- **glasbena skupina** (za jazz, popularne in narodno zabavne ansamble)
- **komorna zasedba** (za ansamble resne glasbe od dua do noneta)
- **pevska skupina** (za skupine nekaj ljudskih pevcev).

C SEZNAM ORGANOV POLITIČNOTERITORIALNIH ENOT V SLOVENIJI

(Vir: *Zakon o državni upravi, vladi in ministrstvih. Ljubljana : Uradni list, 1995*)

Seznam je ilustrativen, imena organov se spreminjajo ob reorganizacijah državne uprave itn.

Agencija za prestrukturiranje in privatizacijo
Agencija za učinkovito rabo energije
Carinska uprava
Davčna uprava
Devizni inšpektorat
Direkcija za ceste
Direkcija za oskrbo z energijo
Direkcija za poslovno informacijsko središče
Direkcija za rudna bogastva
Direkcija za blagovne rezerve
Državni svet
Državni zbor
Državno tožilstvo
Generalni konzulat
Geodetska uprava
Inšpektorat za delo
Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo
Inšpektorat za obrambo
Inšpektorat za okolje in prostor
Inšpektorat za področje kulturne dediščine
Inšpektorat za požarno varnost
Inšpektorat za šolstvo
Ministrstvo za ...
Prometni inšpektorat
Republiški energetske inšpektorat
Republiški gradbeni inšpektorat
Republiški rudarski inšpektorat
Slovenska vojska
Služba vlade za zakonodajo
Tržni inšpektorat
Uprava za geofiziko
Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij
Uprava za jedrsko varnost
Uprava za kulturno dediščino
Uprava za pomorstvo
Uprava za pospeševanje kmetijstva
Uprava za telekomunikacije
Uprava za varstvo narave
Uprava za zaščito in reševanje
Uprava za zračno plovbo
Urad predsednika vlade
Urad za evropske zadeve
Urad za gospodarsko promocijo Slovenije in tuje investicije
Urad za intelektualno lastnino
Urad za makroekonomske raziskave in razvoj
Urad za mladino
Urad za obrt
Urad za preprečevanje pranja denarja
Urad za prostorsko planiranje
Urad za Slovence v zamejstvu
Urad za sodelovanje s Svetovno zdravstveno organizacijo

Urad za standardizacijo in meroslovje
Urad za šolstvo
Urad za varnost in zdravje pri delu
Urad za varstvo potrošnikov
Urad za zavarovalni nadzor
Ustavno sodišče
Varuh človekovih pravic
Veleposlaništvo (...)
Veterinarska uprava
Vlada
Vrhovno sodišče
Zakladnica
Zdravstveni inšpektorat